

**El desenvolupament de la col·lecció
musical audiovisual a la biblioteca
pública:
anàlisi i propostes per a la xarxa de
biblioteques de Terrassa**

Daniel Arredondo Sánchez
Treball de Fi de Grau
Consultor: Josep Vives Gràcia
Grau en Informació i Documentació
Curs 2014-2015

Els meus agraïments a la meva família, especialment a la meva germana, sense ella aquest recorregut no hagués estat possible. Al Michele, per la seva paciència, el seu suport i les seves orientacions acadèmiques. A la Montserrat Busquet i a la Maria Gental, per comptar amb mi, per la seva confiança en la realització d'aquest treball i pel seu suport incondicional. A la Cari i a la Laura de la bd6, pels seus ànims i la seva estima. Al Josep Lluís Villanueva i al Jordi Corvillo, per la seva col·laboració i la seva participació. Al meu consultor, el Josep Vives, pel seu guiatge i suport. Al Josep Obradors, l'”insigne maestro”. I a la música, per acompanyar-me sempre.

Renoncer à la musique en bibliothèque reviendrait à l'abandonner aux acteurs du secteur marchand qui n'ont pas le souci de la diversité et de la pérennité des œuvres musicales.

Manifest “La musique a toute sa place en bibliothèque”

Association pour la Coopération des professionnels de l'Information Musicale

Sumari

1. Introducció	p. 2
2. La col·lecció de música a la biblioteca pública	p. 5
2.1. El consum de música en l'actualitat	p. 5
2.2. La biblioteca musical híbrida	p. 9
2.3. Criteris generals per a la selecció	p. 13
3. La difusió de la col·lecció musical a la biblioteca pública	p. 22
4. El servei de biblioteca pública de Terrassa, la bct xarxa	p. 27
4.1. La <i>Política de desenvolupament de la col·lecció</i> de la bct xarxa	p. 32
4.2. La música dins la <i>Política de desenvolupament de la col·lecció</i> de la bct xarxa	p. 35
5. La col·lecció de música de la bct xarxa	p. 36
5.1. Composició	p. 36
5.2. Estadístiques d'ús de préstec	p. 44
6. Propostes per a la biblioteca pública de Terrassa	p. 53
7. Conclusions	p. 60
8. Bibliografia	p. 63
9. Annexos	p. 68

1. Introducció

La música a les biblioteques ha tingut des de sempre una importància rellevant a partir de la constatació que les fonts tradicionals del coneixement no s'havien de limitar només als textos escrits sinó que els recursos lligats a la imatge i el so també havien de ser considerats fonts del coneixement¹. A més, la música afavoria també el creixement estadístic dels indicadors de préstec i alhora ajudava a atraure el públic juvenil. Tanmateix en els darrers anys s'ha pogut constatar com el món de la música ha sofert grans canvis que han afectat tant als músics i a les indústries que la creen i la gestionen com a les persones que la consumeixen i als professionals que, com els bibliotecaris, s'ocupen del seu tractament documental i de la seva difusió.

Abast i objectius

El present document pretén establir algunes propostes i criteris necessaris per a la redacció de les polítiques de desenvolupament de les col·leccions audiovisuals de música a les biblioteques públiques que siguin d'utilitat per a la redacció d'una política de desenvolupament de la col·lecció de música de la xarxa de biblioteques públiques de Terrassa en el pla d'acció 2015.

Tanmateix és també objectiu d'aquesta investigació la realització d'una anàlisi del fons musical actual (centrat en els formats audiovisuals, CD i DVD) de la biblioteca pública de Terrassa que permeti comparar-lo amb els estàndards actuals i que faciliti la redacció de l'esmentada política de desenvolupament de la col·lecció.

Finalment també serà objecte del treball proposar possibles accions per a la difusió del fons musical de les biblioteques públiques que puguin servir de model per a la possible realització d'un projecte de ciutat per a la difusió musical.

Punt de partida

El mercat musical tal com l'hem conegut fins a l'aparició dels formats digitals està en declivi, el format en suport físic (CD principalment) cada vegada té menys vendes al mercat i menys préstec a les biblioteques. En part, això ve donat perquè des de fa uns anys la indústria musical està perdent el control del mercat, control que des de sempre s'ha caracteritzat per la coordinació entre discogràfiques de cara a establir les estratègies de mercat, pactar els preus i planificar les modes culturals repetint de

¹ Revelli, C. 2010

manera constant un nombre limitat de fórmules². Actualment es comença a detectar un decreixement en el consum de música en suport físic segons dades del *Digital Music Report*, un informe anual que realitza la Federació Internacional de la Indústria Discogràfica. Segons l'informe de 2013 el decreixement del consum en suport físic és d'un 11,7% respecte a l'any anterior, en canvi existeix un creixement del consum en suport digital d'un 4,3% també respecte a l'any anterior³.

Tots aquests canvis repercuteixen de manera directa en les col·leccions de les biblioteques públiques que han vist com gradualment un fons que durant anys havia destacat per la seva rendibilitat (en termes de préstec i d'amortització de la despesa) es converteix mica en mica en un fons que no desperta interès en les persones usuàries. Aquest fet planteja nous reptes per a la biblioteca pública i la necessitat de fer una revisió de les actuals polítiques de desenvolupament de la col·lecció per tal d'adequar el fons a les demandes actuals de les persones usuàries i que permeti realitzar una inversió dels recursos que sigui rendible.

Metodologia

Per tal de determinar i concretitzar l'abast i els objectius principals d'aquest treball s'ha realitzat una entrevista personal amb la Maria Gental, cap de la xarxa de biblioteques municipals de Terrassa.

Per a la realització del marc teòric d'aquesta investigació s'ha realitzat una anàlisi de la literatura acadèmica sobre les col·leccions de música a la biblioteca pública, sobre polítiques de desenvolupament de col·lecció i textos normatius relacionats amb l'àmbit de les biblioteques públiques. S'ha tingut en compte també la web de l'Associació de musictecaris AMPLI⁴, associació que des de fa uns anys defensa, analitza i publica textos que abarquen el tema principal d'aquest treball. Molts dels articles que conté aquesta pàgina web són de gran utilitat per als bibliotecaris que s'ocupen de la secció de música de la biblioteca i ofereixen idees i materials per a la reflexió professional. Per tal de poder profunditzar més en l'àmbit teòric s'ha realitzat una entrevista personal amb un dels membres fundadors de l'Associació AMPLI, el Josep Lluís Villanueva, responsable de la selecció i tractament de la col·lecció de música de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Província de Barcelona. Alhora s'ha dedicat una secció específica dedicada a la difusió del fons musical a la biblioteca pública que

² Figueres Pérez, J.; Villanueva Fontanella, J.L. 2009.

³ López Palacios, Í. 2014.

⁴ <http://musictecaris.blogspot.com.es/>

pugui aportar elements de reflexió per a la programació d'accions concretes encaminades a fer de la música un element viu dins de la biblioteca.

L'anàlisi de la col·lecció de música de la biblioteca pública de Terrassa s'ha realitzat extraient dades estadístiques de fons per tipus de música de totes i cadascuna de les biblioteques, així com l'extracció de dades de préstec que permeten veure la tendència d'ús d'aquest fons per part de les persones usuàries. La comparació del fons actual amb els estàndards així com l'anàlisi dels propis estàndards fixats per la Gerència de Serveis de Biblioteques Públiques permet realitzar una radiografia completa del fons que possibiliti determinar el punt de partida actual per a realitzar propostes de futur de cara a la redacció de la política de desenvolupament de la col·lecció i alhora projectar actuacions per a la difusió de la música i l'ús de les col·leccions musicals dins de la biblioteca pública.

2. La col·lecció de música a la biblioteca pública

Des de temps immemorials la música ha format part de la vida de la humanitat, el fenomen musical té el seu naixement en la música tradicional i ètnica. La música ha servit al llarg dels segles per a afavorir la transmissió oral de la cultura dels pobles i ha estat protagonista de rituals que han acompanyat els moments importants de la vida de les persones. Per a tal fet la humanitat ha fet servir la veu, gestos generadors de soroll i materials o objectes d'ús quotidià que ha adaptat per a l'extracció de sons i ritmes manifestant d'aquesta manera l'enginy i el seu nivell de desenvolupament⁵.

La música és per tant un mitjà de comunicació que acompanya la humanitat des de l'inici de les civilitzacions i que ha anat evolucionant fins al dia d'avui en una infinitat de gèneres i estils diversos que no han fet sinó enriquir el nostre bagatge cultural. Per aquest precís motiu la presència de la música a les biblioteques públiques té un important paper en tant que la biblioteca, com a equipament cultural, hi ha de proveir música per al seu estudi⁶ i per permetre a tota la comunitat, independentment del seu nivell sociocultural, tenir accés a música impresa i enregistraments sonors per tal d'afavorir l'exploració i la descoberta d'un dels mitjans d'expressió més antics com és la música.

2.1. El consum de música en l'actualitat

Analitzant les dades de l'últim baròmetre de cultura elaborat per la Fundació Audiències de la Comunicació i la cultura es pot veure que actualment la música és el segon producte cultural més consumit per la població catalana major de 14 anys. El 86,9% de la població va consumir música de manera habitual durant el 2013, xifra que al llarg dels anys s'ha anat mantenint en segona posició per sota del consum audiovisual si bé hi ha hagut un decreixement del consum respecte a l'any anterior d'un 6,4%⁷. D'aquest segment de població el 54,3% consumeix música diàriament, el 28,6% ho fa de manera setmanal i un 4% ho fa mensualment o amb menys assiduitat⁸. Aquestes dades permeten constatar que, al marge de la crisi present en el mercat musical actual, la música continua sent un dels productes culturals més consumits per la població (desbancat només pel consum audiovisual –televisió principalment-) i per

⁵ Marcel-Dubois, C. 1988.

⁶ Dorney, C.; McKnight, C. 2004. Pàg. 8.

⁷ FUNDACC. 2014. Pàgs. 11-12.

⁸ Ibídem. Pàg. 16.

tant es pot asseverar la importància que la música, com a producte cultural estrella, ha de tenir dins de la biblioteca pública. Aquestes dades del consum musical no són pas una realitat aïllada sinó que reflecteixen una tendència generalitzada dins del context europeu en països que tradicionalment han estat des de sempre a l'avantguarda del servei bibliotecari. Com a exemples d'aquesta generalització es pot esmentar el Regne Unit on també escoltar música és una activitat cultural més popular que, per exemple, la lectura (com passa a Catalunya), sobretot en la població juvenil⁹.

Malgrat tot, en els darrers anys el préstec de música a les biblioteques públiques catalanes no ha fet sinó baixar any rere any. Prenent dades de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la província de Barcelona al següent gràfic¹⁰ es pot observar la tendència decreixent, malauradament no ha estat possible obtenir el percentatge relatiu a l'any 2010, ja que en aquell any les dades recollides corresponen al fons audiovisual (per tant, música i cinema) i no ha estat possible extrapolar la dada concreta per al percentatge de préstecs únicament de música d'aquest any concret.

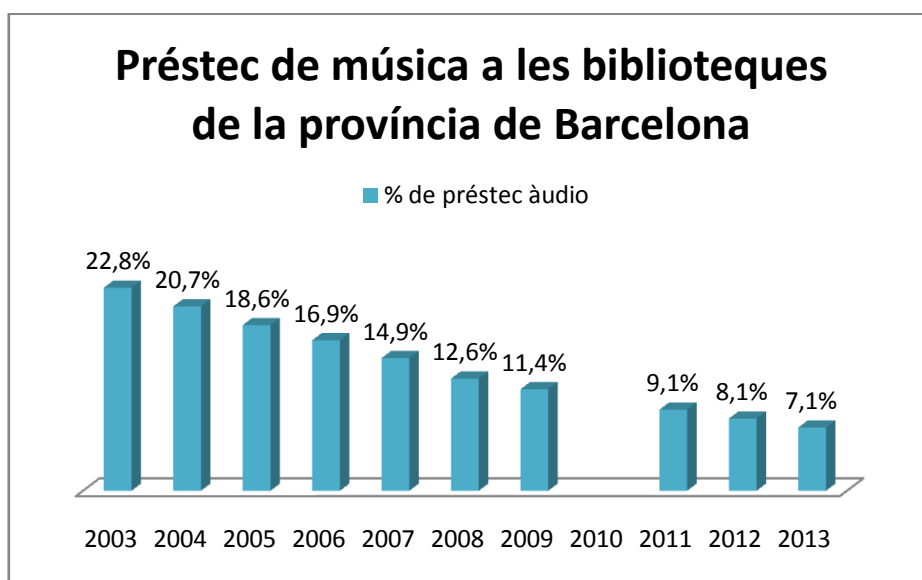

Figura 0

Si tenim en compte que el 86,9% dels catalans consumeix música habitualment, consum que està per sobre del percentatge de lectors, la biblioteca pública hauria de reflectir un altre tipus de dades, més elevades i més estables. Aquesta tendència negativa en el nombre de préstecs de música a les biblioteques presenta una qüestió important: com pot ser que si el consum de música en general és tan elevat, no es

⁹ Metcalfe, F. 2010. Pàg. 263.

¹⁰ Dades extretes de: <http://www.diba.cat/biblioteques/treballenxarxa/estadistiquesglobals/sumari.asp>

correspongui amb un percentatge de préstecs? Una possible raó podria ser que dins l'imaginari col·lectiu encara es concebi la biblioteca com a un espai exclusivament per a la lectura, tanmateix cal mirar de respondre aquesta pregunta cal analitzar en quina mesura s'hi destinen recursos per a la música a les biblioteques i també la manera en què es consumeix música en l'actualitat.

Un aspecte a tenir en compte és el de l'actual conjuntura econòmica que ha reduït dràsticament els recursos destinats a cultura. Els documents audiovisuals, sonors i electrònics han acumulat un descens del 43,6% en les adquisicions de les biblioteques públiques espanyoles entre 2008 i 2012¹¹.

Un altre aspecte, tal com s'ha esmentat a la introducció, és que una part important dels oients de música, des de l'aparició dels formats digitals, han anat arraconant el format CD per escoltar-la cada vegada més en suports digitals o bé a través de plataformes de reproducció en temps real (accés a la música que popularment es coneix en el seu vocable anglès, escolta en *streaming*). El model de negoci d'aquestes plataformes s'imposa cada vegada més ajudat per les xarxes socials i les millores constants en la tecnologia musical, aquest és el cas de plataformes com *Deezer*, *Pandora* o *Spotify*.

L'aparició i la normalització d'Internet a les nostres vides ha estat un factor clau que ha afavorit aquest canvi. Després de veure com el format CD ha quedat desplaçat pels formats digitals ha tingut lloc també una transformació en el comportament de la demanda de la música que les grans empreses del món musical no han sabut controlar de manera adequada per als seus interessos. L'aparició de les plataformes d'intercanvi lliure a Internet han estat ràpidament utilitzades per la població en resposta a un control de mercat en què es coordinaven estratègies, on només s'oferien un nombre limitat de fórmules i des dels quals es controlaven les modes i els productes que havien de ser explotats¹². La resposta per part de la indústria i del govern a la pirateria i a l'ús d'aquest tipus de plataformes ha estat el de criminalitzar l'usuari i el d'implantar restriccions i control d'ús dels productes digitals mitjançant DRM (Digital Rights Management) que en el cas dels CD àudio poden arribar a impedir, per exemple, la descàrrega i conversió del contingut del CD en formats de fitxer electrònic (per exemple, en formats MP3) o la limitació, en el cas dels productes ja adquirits en formats electrònics, de poder escoltar-los només des de l'aparell reproductor on es descarrega i s'instal·la per primera vegada. Aquestes limitacions juntament amb la

¹¹ Hernández-Sánchez, H.; Arroyo-Vázquez, N. 2014. Pàg. 162.

¹² Figueres Pérez, J.; Villanueva Fontanella, J.L. 2009.

legislació sobre drets d'autor impossibiliten a moltes biblioteques l'adquisició de música en formats electrònics en l'actualitat i, malauradament, també en un futur immediat¹³.

La revolució important ha estat en la manera de consumir la música i és aquest un dels fets principals que fan que les persones s'allunyin dels formats físics. Amb els formats digitals la música es pot escoltar caminant, al metro, fent esport... I és també fàcil d'emmagatzemar i de transportar, ja que és possible tenir una ingent quantitat de música en un espai relativament petit (o fins i tot, amb l'aparició del núvol, un espai no físic). Aquests nous formats digitals han fet disminuir la qualitat del so (molt més elevat en el cas d'un CD en comparació amb un fitxer, per exemple, en format MP3), tanmateix la facilitat d'ús així com les possibilitats que ofereix per a l'usuari fan dels formats digitals una opció molt més que interessant.

La reticència a l'ús dels actualment tradicionals CD de música a favor dels diversos formats electrònics fa que a les biblioteques públiques d'arreu es faci ús de la creativitat per mirar de contrarestar la tendència negativa en els préstecs. Al Regne Unit, per exemple, a algunes regions on el pagament pel préstec és una realitat s'ha optat per oferir preus més assequibles pel préstec de cd, introduir reserves gratuïtes en el fons musical o bé crear promocions "*buy one get one free*" (compra un i emporta't un de gratuït) per mirar de fer créixer la demanda de música a les biblioteques públiques¹⁴. A París, en canvi, s'ha estudiat la possibilitat d'oferir el préstec de CD musicals de manera gratuïta¹⁵, proposta que si bé semblava que en un inici havia de desestimar-se¹⁶ finalment s'ha imposat de manera que a les mediateques de la capital francesa el préstec de CD serà també gratuït¹⁷. Cal tenir en compte que fins ara el preu establert per al préstec de material audiovisual a les biblioteques parisenques ha estat de 30,50 €/any per al préstec de CD o bé de 61 €/any per al préstec de CD i DVD, preus que no afavoreixen precisament als ciutadans amb menys recursos. Malauradament a la capital francesa algunes biblioteques ja han deixat de banda la col·lecció de música deixant d'oferir aquest tipus de fons al seu públic adult¹⁸.

¹³ Winling, P. 2012. Pàg. 131.

¹⁴ Metcalfe, F. 2010. Pàg. 261.

¹⁵ La proposta d'oferir préstec gratuït a les biblioteques de París queda recollida pels professionals parisenques com a un dels possibles escenaris per intentar augmentar l'ús de la col·lecció musical. *Rapport du groupe de travail sur l'avenir de la musique dans les bibliothèques de la Ville de Paris*. 2012. Pàg. 7-8.

¹⁶ "Recul sur la gratuité de la musique dans les bibliothèques parisiennes". 2014

¹⁷ "La gratuité des prêts musicaux adoptée dans la Ville de Paris". 2014

¹⁸ Les biblioteques Aimé Césaire (<http://equipement.paris.fr/bibliotheque-aime-cesaire-1732>) i Glacière-Marina Tsvetaïeva (<http://equipement.paris.fr/bibliotheque-glaciere-marina-tsvetaieva-1730>), ambdues de París, són algunes de les biblioteques que recentment s'han reobert o bé s'han reestructurat i que només compten amb fons musical infantil. Les decisions de l'Ajuntament de París respecte a les col·leccions

Tanmateix aquestes pràctiques, potser discutibles, persegueixen o són resultat d'una anàlisi dels fets purament quantitativa basada, molt probablement, en termes de rendibilitat i d'indicadors de préstec. Perquè destinar recursos a un fons que clarament no surt en préstec? Aquesta és una pregunta totalment comprensible, però efectivament, si els indicadors de consum reflecteixen una realitat que dista tant dels indicadors de préstec del mateix "producte" a les biblioteques es fa necessari fer un exercici de reflexió per adonar-nos que a les biblioteques algunes coses han de canviar però sense deixar d'oferir cap dels serveis actuals.

2.2. La biblioteca musical híbrida

El concepte de biblioteca híbrida sorgeix a partir de la introducció de les noves tecnologies dins de l'àmbit bibliotecari, ja que aquestes col·laboren en el procés de canvi cap a l'autoservei a partir de la digitalització dels fons i l'automatització dels recursos i serveis que s'ofereixen. Originalment la definició de biblioteca híbrida podria ser la següent: *"espai on ja no només s'ofereixen uns fons documentals en paper, sinó a on també s'utilitzen com a fonts d'informació recursos electrònics"*¹⁹. Actualment aquesta definició queda obsoleta i per tant es podria considerar com a biblioteca híbrida no només aquella que compta també amb recursos electrònics com a fonts d'informació, sinó aquella que permet un accés a aquests recursos ja sigui de manera presencial que de manera remota i que alhora integri sistemes d'autoservei.

Julián Figueres, director de la Biblioteca Vapor Vell de Barcelona, assevera que *"els intermediaris tradicionals per l'adquisició de documentació musical (botigues de discos i biblioteques) ja no són únics. Les plataformes de venda i intercanvi de fitxers, així com les webs dels propis subministradors (artistes o segells discogràfics) tenen ja un ús massiu i preferent... La professió bibliotecària és també intermediària, entre la informació i els usuaris. I ara?"*²⁰

musicals a les biblioteques han creat un debat molt encès entre els membres de la secció de treballadors culturals del sindicat CGT que denuncien de manera contundent aquestes polítiques. Per a més informació es poden consultar les següents entrades del blog del sindicat: <http://daccgtculture.over-blog.com/article-quel-avenir-pour-la-musique-dans-les-bibliotheques-de-la-ville-de-paris-123045634.html> i <http://daccgtculture.over-blog.com/article-la-mairie-de-paris-devoile-son-plan-de-suppression-des-discotheques-123427362.html>

¹⁹ Felis Prósper, A. 2004. Pàg. 126.

²⁰ Figueres Pérez, J. 2010.

La biblioteca musical híbrida, per tant, hauria de permetre oferir serveis musicals digitals juntament amb el fons físic de la biblioteca, és a dir, implementant una col·lecció musical digital accessible a les persones usuàries. Actualment existeixen plataformes que permeten la descàrrega i ús de música que poden ser adoptades per les biblioteques públiques, algunes d'aquestes plataformes són:

MusicMe

<http://www.musicme.com/>

MusicMe permet l'audició i la descàrrega (exempt de DRM) d'un catàleg amb quatre de les grans discogràfiques (Universal Music Group, Sony BMG, EMI Group i Warner Music Group) i 800 segells més. Té un accés gratuït i un accés de pagament "premium".

Naxos Music Library

<http://www.naxosmusiclibrary.com/>

Naxos Music Library va néixer com una plataforma per a la venda de música del mateix segell discogràfic però que amb el temps ha esdevingut un servei de reproducció de música en temps real que ofereix els seus serveis també a biblioteques. Incorpora música de diferents gèneres i estils així com de diversos segells discogràfics sense limitar-se al propi. Entre els segells més coneguts trobem Chandos, Erato, Naïve, Sony Classical, Teldec o Warner Classics.

OverDrive

<http://www.overdrive.com/>

Originalment OverDrive era només una plataforma per al préstec de llibres en format digital, actualment ofereix també vídeos i música. Es tracta d'un servei orientat per a biblioteques i, si bé la quantitat de música i vídeos que ofereix és poc elevada sí que compta amb una àmplia experiència oferint els seus serveis a les biblioteques.

Freegal

<http://www.freegalmusic.com/>

<http://www.libraryideas.com/>

Freegal és un servei de reproducció de música en temps real ideat per Library Ideas, empresa de desenvolupament de serveis tecnològics per a biblioteques. Aquesta plataforma permet la descàrrega de cançons de manera remota només accedint-hi amb el carnet de la biblioteca. Ofereix també un servei de descàrrega de música, per cada descàrrega la biblioteca paga una taxa directa.

Hoopla

<https://www.hoopladigital.com>

Hoopla és un servei de música i vídeo que ofereix en mode de reproducció en temps real si bé alguns dels continguts són descarregables, això depèn del conveni establert entre la distribuïdora i Hoopla. La particularitat d'aquest producte és que les descàrregues compten amb període de préstec, passat el qual el fitxer d'àudio o vídeo ja no serà possible consultar.

Doob

<http://www.doob.fr/>

Doob proporciona uns terminals físics aptes per a la descàrrega i audició de continguts musicals editats sota llicències obertes o bé de domini públic. També inclouen llibres electrònics editats també de manera lliure.

Spotify

<https://www.spotify.com/es/>

Spotify és un servei que permet escoltar música en temps real que també en permet la descàrrega. El fet que Spotify tingui també un format de xarxa social, així com la possibilitat que ofereix de poder crear un compte gratuït el fa molt adient per a les biblioteques públiques que volen promocionar la música de què disposen a través de llistats de cançons que es poden difondre a través de la pàgina web de la biblioteca, del blog en cas que en tingui o bé del compte de Facebook si en disposa d'un.

Es fa evident que les possibilitats són àmplies i que cal, per tant, tenir ben clars quins són els objectius que es volen assolir abans d'escollir una opció o l'altra. En aquest sentit Blondeau recull algunes recomanacions a tenir en compte²¹:

- Trobar empreses comercials que puguin beneficiar-se de l'explotació del seu fons a canvi d'oferir a la nostra biblioteca (o xarxa de biblioteques) un servei de préstec digital o de reproducció en temps real.
- Si es fa necessària alguna limitació en el servei evitar que aquesta afecti els continguts (millor limitar en temps de préstec, o en nombre de descàrregues que en quantitat d'oferta musical).
- Fer prevaldre la reproducció en temps real per sobre de la descàrrega. L'objectiu de la biblioteca ha de ser el d'oferir la descoberta de nous gèneres i

²¹ Blondeau, N. 2012. Pàg. 132.

nous materials i amb la descàrrega els possibles sistemes de protecció DRM poden limitar l'ús dels fitxers descarregats.

- L'accessibilitat i la facilitat d'ús.
- La possibilitat d'oferir valor afegit als continguts que ofereix la plataforma escollida, en tant que mediadors culturals els bibliotecaris han de poder treballar els continguts .
- Possibilitat d'integrar la plataforma al mateix sistema local de biblioteca (és a dir, dur a terme el procés d'hibridació bé a través de la pàgina web, bé a través del catàleg).

Dins del nostre context immediat s'han realitzat algunes propostes a la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona per mirar d'integrar serveis de música digital a la biblioteca, aquestes propostes són²²:

1. Incorporar una etiqueta MARC amb l'enllaç de la plataforma Spotify del CD que s'estigui catalogant. D'aquesta manera s'ofereix, a través del catàleg, la possibilitat a l'usuari de poder escoltar la música tant en format físic com digital. Només serà necessari que l'usuari estigui enregistrat a la plataforma sigui en la seva versió gratuïta, sigui de pagament.
2. Creació d'una plataforma de reproducció de música en temps real que contingui la música dels segells discogràfics catalans. Aquesta proposta ja es va posar en marxa fa uns anys des del Servei de Biblioteques de la Generalitat que va encarregar al Grup de Tecnologia Musical de la Universitat Pompeu Fabra²³ el disseny d'una plataforma digital destinada a aquest contingut. A partir de la posada en marxa del projecte #ensolfa²⁴, de les biblioteques catalanes amb l'APECAT²⁵ es pot proposar a les institucions implicades (biblioteques, APECAT i GTM) la recuperació d'aquesta proposta per tal d'unificar tota la producció discografia catalana en una sola plataforma i fer-ne una posterior explotació i difusió des del sistema bibliotecari del país.

De moment cap de les dues propostes té a hores d'ara una resposta positiva i es fa evident, per tant, que per part de les administracions malgrat que hi hagi interès per

²² Entrevista realitzada a Josep Lluís Villanueva Fontanella, responsable de la selecció de la col·lecció de música de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

²³ <http://www.mtg.upf.edu/>

²⁴ El projecte #ensolfa, promogut pel Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya juntament amb APECAT i amb la col·laboració d'AMPLI consisteix en un seguit de trobades entre segells discogràfics i bibliotecaris pensat per a la formació continua dels bibliotecaris i com a recurs per a la selecció de la col·lecció.

²⁵ Associació de Productors i Editors Fonogràfics i Videogràfics de Catalunya.

conèixer propostes que encaminin a la biblioteca cap a la transformació a biblioteca musical híbrida (s'especifica musical perquè la descàrrega d'audiollibres, per exemple, sí que és factible des de fa temps des del catàleg *Aladí* de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Província de Barcelona) no existeixen els recursos per dur-les a terme o bé no es consideren una prioritat en aquests moments.

Les possibilitats dels actuals WebPacs (que superen de lluny els tradicionals Opacs) permetrien que a través de la catalogació de tota aquella música lliure que compti amb una URL de descàrrega pogués ser accessible directament des del catàleg, això permetria a les biblioteques públiques cuidar de manera especial la música local. Caldria, com en les propostes anteriors, convèncer a les administracions provincials o autonòmiques a tenir una major implicació per formar als bibliotecaris en la catalogació d'aquests documents. Indubtablement la volubilitat d'aquestes obres lliures de drets que potser es troben a la xarxa amb dominis que en un futur poden desaparèixer fa que les administracions tinguin reticències a la catalogació. Caldria doncs començar a parlar de la preservació en repositoris digitals d'aquests tipus d'obres per afavorir-ne la conservació i accessibilitat al llarg del temps.

Com es pot veure la música digital ofereix moltes possibilitats a les biblioteques públiques, tot i això l'oferiment de serveis de música digital s'ha d'equilibrar amb la col·lecció musical física, tant la ja existent com la que s'adquirirà en futures compres. En una biblioteca ideal la música digital podria tenir el paper de preservació (d'aquells documents malmesos per l'ús i el temps) i el d'immediatesa d'accés (d'aquelles novetats discogràfiques que hom vol escoltar de seguida), en canvi la col·lecció física hauria de consolidar-se com un referent musical de qualitat mitjançant una acurada selecció.

2.3. Criteris generals per a la selecció

La música a la biblioteca pública respon no només a qüestions relacionades amb l'estudi del fet musical, sinó també a les necessitats d'entreteniment que la biblioteca ha de satisfer. Aquest motiu ha provocat que durant els últims anys la selecció de música dins les biblioteques públiques s'allunyin cada vegada més d'enregistraments originals des del punt de vista musical que amplien la diversitat de la col·lecció a favor d'altres enregistraments més comercials i populars²⁶. També és important ressaltar

²⁶ Dorney, C.; McKnight, C. 2004. Pàg. 8

que en l'àmbit català, a diferència d'altres àmbits com el francès o l'anglosaxó no existeix un reconeixement per part de les administracions de les competències que ha de tenir un bibliotecari musical o *musictecarari* com els membres de l'Associació AMPLI²⁷ defensen. Aquesta mancança de reconeixement fa que la persona responsable de la col·lecció de música pugui no tenir els coneixements necessaris per oferir informació i esdevenir un bon mediador cultural de cara a l'usuari. Aquest fet es dóna de manera reiterativa en l'àmbit europeu, en l'estudi realitzat per Carl Dorney i Cliff McKnight en què es van entrevistar a les autoritats responsables dels serveis de biblioteca pública al Regne Unit només el 25% d'aquelles que van respondre el qüestionari comptaven amb bibliotecaris especialitzats en música en contrast amb un 64% que no comptaven amb personal especialitzat²⁸. Jordi Corvillo al seu estudi sobre les possibilitats de la difusió de la música lliure a les biblioteques públiques²⁹ realitzava una enquesta a les direccions de la Xarxa de Biblioteques Públiques Municipals de la Província de Barcelona deixant constància que el coneixement en temàtica musical era baix, tanmateix les limitacions de la mateixa enquesta (realitzada a les direccions i no al personal responsable de la secció de música) segons les conclusions del mateix estudi pot no ser del tot representativa de la realitat professional si bé en molts casos és la direcció qui gestiona exclusivament les adquisicions de la biblioteca.

Segons Villanueva³⁰ es fa necessari comptar amb un perfil específic de bibliotecari musical (com ja passa en altres seccions de la biblioteca com per exemple a les seccions infantils). Els bibliotecaris musicals han de jugar un paper important dins del desenvolupament de les col·leccions musicals per tal de fer front a l'avançament dels recursos digitals existents avui dia. De la mateixa manera que cal donar visibilitat a la tasca que es du a terme per part dels professionals fomentant la mediació entre la col·lecció i l'usuari adoptant un rol pedagògic que ajudi a comprendre i a conèixer la música. La falta de coneixement es tradueix en un desús de la col·lecció, cal, per tant posar-hi remei a través de la pedagogia. Ara bé, sense uns coneixements musicals o sense un rerefons musical de cap tipus és molt complicat per al bibliotecari poder fer una selecció acurada i esdevenir mediadors³¹. Carl Dorney i Cliff McKnight veuen mancances en el perfil del bibliotecari musical i recomanen proveir de formació específica al personal bibliotecari per tal de facilitar les tasques de catalogació,

²⁷ <http://musictecaris.blogspot.com.es/>

²⁸ Dorney, C.; McKnight, C. 2004. Pàg. 13.

²⁹ Corvillo, J. 2012. Pàg. 102-114.

³⁰ Entrevista realitzada a Josep Lluís Villanueva Fontanella, responsable de la selecció de la col·lecció de música de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

³¹ Warmerdam, R. 2010. Pàg. 282.

selecció i de mediació amb les persones usuàries³². Petició que també es dona a França, a través d'un informe presentat per un grup de treball format per bibliotecaris musicals de la xarxa de biblioteques de París on es fa evident que la formació dels bibliotecaris musicals va més enllà de les propostes formatives que tradicionalment es duen a terme dins l'àmbit de la biblioteconomia i que en elles s'haurien de tenir presents nous formats com grups de treball, laboratoris, seminaris i congressos professionals que promoguin un coneixement ampli de la matèria que faciliti la selecció, ja que la selecció del material musical seguirà sent un element clau de la professió³³. I és precisament la selecció del material un dels pilars principals de l'actual tasca dels bibliotecaris musicals, ja que cal demostrar que les biblioteques són quelcom més que simples dipòsits de CD establint uns criteris clars i concrets alhora que desenvolupant un nou concepte de col·lecció on la secció física sigui important, sí, però no determinant.

Ara bé, quins són els criteris bàsics específics per al fons musical amb què hauria de comptar la biblioteca pública? Segons Josep Lluís Villanueva³⁴ la selecció de música, tenint en compte l'aparició dels formats digitals i el descens en l'ús i préstec del material en format CD, s'ha de basar principalment en la qualitat del fet musical i pensant en obtenir una col·lecció que garanteixi la màxima permanència. La tendència actualment tendeix més a la creació d'una col·lecció de tipus patrimonial que no pas a una col·lecció moguda per un seguiment mediàtic. D'aquesta manera la col·lecció física de la biblioteca pot tenir una vigència permanent en tant que depositària del patrimoni cultural musical. Tanmateix Gilles Pierret, director de la Médiathèque Musicale de París, veu clarament que davant de la crisi d'ús dels tradicionals CD cal reconsiderar les actuals polítiques de desenvolupament de la col·lecció anant inclús més enllà i valorant si, efectivament, cal mantenir una col·lecció física valorant amb prudència les realitats que ja han dut a terme aquesta dràstica acció. En cas de mantenir la col·lecció física Pierret avalua bé la possibilitat d'integrar-la amb la resta de documents (per exemple, músiques del món classificades per països juntament amb els llibres de geografia), bé procedir a la digitalització del fons (la legislació francesa permet a les biblioteques la reproducció integral de les seves col·leccions a condició que aquesta estigui justificada per un imperatiu de preservació o de conservació per

³² Dorney, C.; McKnight, C. 2004. Pàg. 20.

³³ *Rapport du groupe de travail sur l'avenir de la musique dans les bibliothèques de la Ville de Paris*. 2012.

³⁴ Entrevista realitzada a Josep Lluís Villanueva Fontanella, responsable de la selecció de la col·lecció de música de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

assegurar-ne l'accés i la consulta^{35 36}) i oferir serveis de reproducció en temps real a les persones usuàries³⁷.

És necessari, en qualsevol cas que la política de desenvolupament de la col·lecció contempli tots aquests elements, A. Mapple i J. Morrow al seu manual sobre com redactar polítiques de col·lecció de música escriuen: *"a well-written collection policy clearly describes an individual library's objectives in developing its collections and in providing access to off-site information through electronic means or document delivery"*³⁸, cal per tant que a la política s'estableixin tant els criteris de selecció, com la manera en què la col·lecció es tractarà i s'oferirà a la ciutadania. El manual de A. Mapple i J. Morrow (2001) està pensat per a la música en la seva globalitat, és a dir, contempla materials en suports diversos com ara llibres, partitures, CD o CD-Rom i se centra principalment el format que ha de tenir una política de col·lecció i les seccions que ha de contenir, no tant en els criteris que han de regir la selecció de la col·lecció, objecte d'aquest treball. Tot i això, en relació al fons audiovisual, sí que determina algunes qüestions que la política ha de contenir, aquestes són³⁹:

1. Format dels enregistraments: la decisió d'incloure o excloure algun format concret d'enregistrament han d'estar especificats a la política.
2. Reedicions: cal determinar els criteris en la tria de reedicions d'obres clàssiques així com les seleccions de música popular (recopilacions tipus "greatest hits") o les reedicions de l'obra completa d'un músic.

A part d'aquestes breus concrecions el manual recomana realitzar una anàlisi exhaustiva del fons i del seu ús per tal de determinar criteris de selecció, tractament i conservació que s'adeqüin a les necessitats de cada centre. A partir d'aquesta anàlisi proposa determinar quines obres són objecte d'inclusió o d'exclusió. Si bé aquest manual va adreçat principalment a biblioteques especialitzades en música, ofereix algunes consideracions que poden ser interessants per a les biblioteques públiques, sovint limitades en espai i en pressupost. Aquestes consideracions fan referència a⁴⁰:

1. Compositors / músics: pot donar-se que, en general, no interressi comptar amb tota la discografia d'un únic autor, però sí que pot ser important fer-ho amb els autors locals.

³⁵ Loi n° 2006.961 du 1er août 2006 relative au droit d'auteur et aux droits voisins dans la société de l'information. Disponible a:

<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT00000266350&categorieLien=id>

³⁶ Alix, Y. 2011. Pàg. 31.

³⁷ Pierret, G. 2010. Pàg. 254.

³⁸ Mapple, A.; Morrow, J. 2001. Pàg. xi.

³⁹ Ibídem. Pàg. 6-7.

⁴⁰ Ibídem. Pàgs. 17-18.

2. Mitjà d'execució: per exemple, no es recollirà música per a piano preparat. O bé, es tindrà especial atenció en la música coral (a causa d'una important tradició que pugui haver-hi al municipi). En el cas de partitures, per exemple, es pot prioritzar l'adquisició de partitures completes per sobre de les reduccions per a piano o altres orgànics instrumentals.
3. Gènere: èmfasi en algun gènere concret o total exclusió. Per exemple, es pot decidir no recollir llibrets d'òpera per si sols i, tanmateix, només comprar òperes en format CD que continguin el llibret sencer (en format paper o electrònic).
4. Altres aspectes que cal recollir a la política que poden ser restrictius com ara l'abast geogràfic i cronològic de la col·lecció.

El nostre context més immediat, tenint en compte el cas de Terrassa, trobem indicacions supramunicipals que cal tenir en compte a l'hora de redactar una política de desenvolupament de la col·lecció. Aquestes les trobem recollides dins *Els nous estàndards de biblioteca pública a Catalunya (2008)*, *La biblioteca pública municipal: directrius per a les xarxes urbanes* i dins de la *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona*.

En relació al fons el document *Els nous estàndards de biblioteca pública a Catalunya (2008)* es limita a fer una proposta de distribució del fons segons el tipus de biblioteca (local, de proximitat, central urbana) i el nombre d'habitants als quals dona servei, així com establir una ràtio municipal de documents de lliure accés per habitant. Les dades que proposa (on hi ha incloses les relatives al fons de música) són⁴¹:

RÀTIO MUNICIPAL DE DOCUMENTS DE LLIURE ACCÉS PER HABITANT							
municipis 3.000 hab.	municipis 5.000 hab.	municipis 10.000 hab.	municipis 20.000 hab.	municipis 30.000 hab.	municipis 50.000 hab.	municipis 100.000 hab.	municipis 200.000 hab.
3	2,5		2			1,5	

⁴¹ Nieto, J.; Vilagrosa, E. 2008. Pàgs. 6-8.

DISTRIBUCIÓ DEL FONS A LES BIBLIOTEQUES LOCALS

	municipis 3.000 hab.	municipis 5.000 hab.	municipis 10.000 hab.	municipis 20.000 hab.
Docs./hab. [ràtio municipal]* * Documents de lliure accés.	3	2,5	2,5	2
Fons general total	6.750	9.750	19.500	32.000
Coneixements	3.350	5.350	10.700	17.600
Ficció	1.700	2.450	4.900	8.000
Música i imatge	1.700	1.950	3.900	6.400
Fons infantil total	2.250	2.750	5.500	8.000
Coneixements	800	950	1.900	2.800
Ficció	1.000	1.300	2.600	4.000
Música i imatge	450	500	1.000	1.200
Fons total	9.000	12.500	25.000	40.000
Títols de diaris i revistes	75	90	120	180

DISTRIBUCIÓ DEL FONS A LES BIBLIOTEQUES CENTRALS DE XARXES URBANES

	municipis 30.000 hab.	municipis 50.000 hab.	municipis 100.000 hab.	municipis 200.000 hab.
Docs./hab. [ràtio municipal]* * Documents de lliure accés.	2	2	2	1,5
Fons general total	36.000	49.200	84.000	100.800
Coneixements	19.800	27.050	48.750	58.500
Ficció	9.000	12.300	20.150	24.200
Música i imatge	7.200	9.850	15.100	18.100
Fons infantil total	9.000	10.800	16.000	19.200
Coneixements	3.250	4.100	6.400	7.900
Ficció	4.500	5.400	8.000	9.600
Música i imatge	1.250	1.300	1.600	1.700
Fons total	45.000	60.000	100.000	120.000
Títols de diaris i revistes	180	200	240	260

DISTRIBUCIÓ DEL FONS A LES BIBLIOTEQUES DE PROXIMITAT DE XARXES URBANES

	àrea d'influència 10.000 hab.	àrea d'influència 20.000 hab.	àrea d'influència 40.000 hab.
Fons documental de lliure accés	15.000	25.000	40.000

El document *La biblioteca pública municipal: directrius per a les xarxes urbanes* assumeix la ràtio i els estàndards de distribució del fons proposats per la Generalitat per a les poblacions de més de 200.000 habitants i a part defineix els pilars principals amb els quals s'ha de regir una política de col·lecció en clau de ciutat. Per últim els criteris de selecció de la col·lecció establerts per la *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona* estan pensats per a la creació del fons inicial i per al manteniment de la bibliografia bàsica proposant percentatges de fons que en cap cas seran definitius atès que és cada biblioteca individualment qui ha de redactar i aprovar la pròpia política de

desenvolupament de la col·lecció. Les indicacions que aquest document fa per a la secció de música (en format CD) estableix els criteris genèrics següents⁴²:

- **CD 0. Música tradicional.** *“La música tradicional té un percentatge elevat perquè es pensa que és important que hi hagi representació de músiques de tots els orígens i la màxima representació de cantautors a les biblioteques tenint en compte el caràcter d’obres bàsiques que tenen les adquisicions que aporta la Gerència de Serveis de Biblioteques. Cal destacar la dificultat que ofereix el mercat discogràfic de selecció i compra de títols de fons bàsics, ja que hi ha poques empreses discogràfiques que mantinguin un catàleg estable de títols.”*
- **CD 1. Jazz.** *“Es considera important tenir una representació d’aquest estil musical per la influència que té aquest gènere en la música en general.”*
- **CD 2. Pop i rock.** *“Les dades d’ús mostren aquest número de classificació com el que hauria de tenir una representació més alta a la col·lecció. El mercat discogràfic també va en aquesta tendència, ja que la producció discogràfica és molt alta i, a més, inclou molts àmbits musicals diferents.”*
- **CD 3. Música clàssica.** *“La representació de la música clàssica no es pot equiparar al seu ús ja que, malgrat que té unes xifres de préstec no gaire elevades, és bàsic que la col·lecció reculli una selecció àmplia d’obres bàsiques de música clàssica. Per aquest motiu, el fons inicial ha de contenir una representació important de compositors de la història de la música i el manteniment ha de ser més limitat d’acord amb el seu ús.”*
- **CD 4. Música experimental.** *“A causa del seu caràcter experimental i innovador, la música de CD4 és minoritària, però de gran influència en músics d’altres gèneres. De la mateixa manera que els altres gèneres musicals, la col·lecció ha de contenir una representació proporcional d’aquest tipus de música. El mercat discogràfic condiona i dificulta que es pugui mantenir aquesta presència a la col·lecció”*
- **CD 5. Música funcional. Bandes sonores.** *“L’anàlisi del fons actual dona uns resultats propers a les xifres d’ús. El mercat discogràfic i la representació a la col·lecció tenen un bon equilibri.”*
- **CD 6. Enregistraments no musicals.** *“D’enregistraments no musicals hi ha molt poca oferta al mercat. Malgrat això, es manté un percentatge mínim condicionat per les novetats editorials que es van editant.”*

⁴² Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. 2012. Pàgs. 68-70.

- **CD 7. Enregistraments per a infants.** *“La música i els enregistraments per a infants estan condicionats pel mercat discogràfic, que no produeix gaires títols infantils de qualitat. Per aquest motiu, no es pot augmentar l’oferta encara que segur que també se n’incrementaria l’ús. La col·lecció actual està equilibrada entre la quantitat i l’ús que se’n fa.”*

A aquests criteris genèrics s’hi afegeixen els següents percentatges de fons inicial i de manteniment segons cada mòdul de biblioteca, sent el fons inicial aquell amb què tota biblioteca ha de comptar en el moment de fer la inauguració de l’equipament i el fons de manteniment aquell que presumiblement la biblioteca hauria de tenir en compte a l’hora d’adquirir nou fons:

Taula de percentatges ⁴³		L1	L2, P1	L3, P2	L4, P3	C1	C2	C3, C4
CD 0	Inicial	18%	18%	18%	18%	18%	18%	18%
	Manteniment	19%	19%	21%	21%	21%	24%	24%
CD 1	Inicial	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%
	Manteniment	10%	10%	10%	12%	12%	12%	12%
CD 2	Inicial	28%	28%	28%	28%	28%	28%	28%
	Manteniment	37%	36%	36%	36%	36%	32%	32%
CD 3	Inicial	20%	22%	22%	22%	22%	22%	22%
	Manteniment	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
CD 4	Inicial	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
	Manteniment	2%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
CD 5	Inicial	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
	Manteniment	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
CD 6	Inicial	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
	Manteniment	0%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
CD 7	Inicial	10%	10%	8%	8%	8%	8%	8%
	Manteniment	12%	10%	8%	6%	6%	6%	6%

Analitzant els criteris proposats per la Gerència de Serveis de Biblioteques es fa evident que cada biblioteca cal que n’estableixi uns de propis mitjançant la redacció d’una política de desenvolupament de la col·lecció pròpia, ja que aquests són efectivament massa genèrics i, en alguns casos, fins i tot irrelevants (com en el cas del grup CD 5). Tot i això sí que és interessant poder comptar amb els percentatges aproximats de la distribució del fons musical per gèneres, ja que aquesta dada permet a les diferents biblioteques analitzar el mateix fons a partir d’uns criteris, si bé quantitius, ben precisos. Aquests percentatges (sobretot els de manteniment) han de

⁴³ Ibídem. Pàgs. 68-70.

permetre jugar i desviar el fons segons l'ús que del mateix en fan les persones usuàries o bé segons una possible especialització musical que pugui tenir la biblioteca, ja que la Gerència de Serveis de Biblioteques amb la seva *Política de desenvolupament de la col·lecció* pretén només donar un punt de partida a partir del qual treballar la col·lecció adaptant-la a les mateixes necessitats o bé uns estàndards genèrics que puguin ser adoptats per qualsevol de les biblioteques que integren la xarxa.

Per últim cal fer un esment a la selecció d'enregistraments sonors que es realitza des de la mateixa Gerència de Serveis de Biblioteques de la diputació de Barcelona, selecció que es realitza gràcies a un equip de bibliotecaris especialitzats que seleccionen un nombre determinat d'enregistraments (més o menys segons el grup de signatura al qual pertanyen) i que s'ofereixen a les biblioteques de la xarxa per a què, en última instància, validin la selecció feta o la modifiqui segons els seus propis requeriments. Aquesta selecció participativa comprèn títols que garanteixin la màxima perdurabilitat i qualitat possibles si bé s'intenta oferir sempre alguns títols que tinguin un ressò més mediàtic per afavorir a aquelles biblioteques que tenen més dificultats per adquirir fons amb pressupost d'Ajuntament. Per tal d'ajudar la tasca de selecció s'ofereix habitualment una descripció de les obres rellevants incloses en el llistat d'obres a escollir per les biblioteques per tal d'orientar el personal responsable de la secció de música a l'hora de validar una proposta o l'altra.

3. La difusió de la col·lecció musical a la biblioteca pública

Malgrat que l'objectiu principal d'aquest treball sigui el de realitzar propostes encaminades principalment a la redacció d'una política de desenvolupament de la col·lecció es fa necessària la inclusió d'un apartat que parli de la difusió de la música a la biblioteca pública.

La difusió de la col·lecció és un factor determinant per aconseguir que la població la conegui, s'hi apropi i en faci un ús correcte. Difusió és un terme abstracte que dóna nom a una infinitat d'accions que habitualment ja es duen a terme des de la biblioteca. Només el fet de trobar prestatges amb documents d'accés lliure és ja una manera de fer difusió del fons però també és difusió una guia de lectura, una exposició temporal, una consulta d'informació resolta amb documents del fons de la biblioteca, un apunt al bloc o a la pàgina web corporativa, una activitat, una efemèride que es difon a través de les xarxes socials i, evidentment, una bona selecció del fons també és un element clau per a la difusió. Totes aquestes són especialment valuoses quan, com en el cas que ens ocupa, el fons pateix una davallada en el seu ús.

Hi ha algunes normes bàsiques per a una bona difusió del fons, aquestes són:

- Que sigui accessible.
- Que estigui ben senyalitzat.
- Que sigui de qualitat.

A partir d'aquí les opcions són infinites i la creativitat i el compromís del personal bibliotecari són els factors clau que fan la diferència.

Tenint en compte les dades esmentades anteriorment i que presenten un descens considerable en l'ús de les col·leccions audiovisuals musicals a les biblioteques públiques es fa necessari canviar la manera d'apropar aquest fons a les persones usuàries. Això es tradueix en una major concreció en els criteris de selecció però també en la millora de la presentació de la col·lecció i en la posada en marxa d'accions que ajudin a donar-la a conèixer.

Existeix un debat obert a França sobre la pertinença de comptar o no amb un espai de música amb material en suport CD a la biblioteca, l'alternativa implicaria oferir serveis d'accés a la música en línia mitjançant aparells reproductors o bé de descàrrega. Tanmateix les poques biblioteques que a França han obert sense discos no presenten

resultats concloents que demostrin que aquesta opció sigui convenient, és més, els terminals d'accés a la música en línia no atrau públic jove (motiu que torna a ser detonant d'un canvi com ho va ser al seu moment amb la inclusió del format CD a les biblioteques) i requereix molts esforços per part del personal per tal de donar-los a conèixer als usuaris i explicar-ne el funcionament⁴⁴. Afortunadament aquesta és una tendència minoritària amb poc suport per part del col·lectiu bibliotecari⁴⁵. La presència dels CD de música a la biblioteca és important i cal presentar-los de la millor manera possible mirant d'evitar separar-los per integrar-los amb la resta de fons documental en forma de centres d'interès si no es pot garantir una presentació frontal (els CD no són atractius si només es veu el lloc del mateix a un prestatge)⁴⁶.

És evident que amb l'aparició de la música digital les biblioteques poden oferir de manera potencial molts serveis nous i noves accions per a donar conèixer les seves col·leccions però també hi ha moltes maneres de fer que el fons físic pugui seguir tenint un valor important. Amb aquest apartat es vol intentar fer un recull d'accions i propostes que es duen a terme al respecte. Sense voler ser exhaustiu s'ha fet una classificació de les propostes segons els objectius principals que miren d'obtenir, si bé, moltes d'elles, podrien estar en més d'un apartat a l'hora. Aquesta classificació comprèn:

- Accions per a millorar l'accessibilitat i el préstec.
- Accions per al foment de la música local.
- Accions per al foment de la música digital.
- Accions per fomentar el coneixement i el gust per la música.

Val a dir que seria del tot necessari realitzar aquest apartat, només a Catalunya els membres de l'AMPLI recullen al seu blog una infinitat de propostes⁴⁷. De la revisió d'aquestes propostes així com d'altres que es realitzen en altres contextos i que estan incloses en la bibliografia d'aquest treball s'ha escollit una petita mostra que, coneixent el context de Terrassa, puguin servir d'exemple o de punt de partida per dur-les a terme. Es recomana, per tant, que per aprofundir en l'àmbit de la difusió de la música a la biblioteca pública es tingui en compte la consulta de la web dels companys i companyes de l'AMPLI.

⁴⁴ Galaup, X. 2012. Pàg. 160.

⁴⁵ Aquesta afirmació deriva de la lectura de la bibliografia emprada per a la realització d'aquest treball així com de l'entrevista realitzada a Josep Lluís Villanueva. Són diversos els autors que consideren important la presència de música en suport físic a la biblioteca, entre ells trobem X. Galaup, F. Metcalfe o G. Pierret entre d'altres.

⁴⁶ Galaup, X. 2012. Pàg. 159.

⁴⁷ <http://musictecarian.blogspot.com.es/2008/09/biblioteques.html>

Accions per a millorar l'accessibilitat i el préstec

Aquestes accions persegueixen donar visibilitat a la col·lecció física i ajudar a les persones usuàries en el seu ús. A les biblioteques de Terrassa s'han dut a terme durant el 2014 accions en la millora de la presentació de la col·lecció a la Biblioteca Central i a la Biblioteca districte 4, en aquesta última millorant la retolació i facilitant d'aquesta manera la recuperació dels CD per signatura, en el cas de la primera millorant la presentació de la col·lecció distribuint-la de manera més lògica i donant més visibilitat al fons de Jazz, la seva especialitat. És positiu revisar la senyalització de l'espai de música o de la sala de música de manera visible, realitzar canvis en el mobiliari i fins i tot reestructurar els diferents espais per moure la secció de música a zones més concorregudes de la biblioteca.

Pel que fa a la difusió de les novetats que arriben a la biblioteca una opció clàssica és la realització de mostres que les exposin en algun espai destacat de la biblioteca, però també, com proposa Jordi Corvillo es poden *“produir materials de suport perquè una novetat de CD esdevingui de fàcil contextualització per a l'usuari i formar i informar sobre l'excepcional qualitat de la majoria de CD que arriben per lot a les biblioteques”*⁴⁸.

Una altra proposta interessant és la creació de lots de documents en diferents suports (llibres, CD, DVD, revistes) relacionats per un mateix tema, època o gènere⁴⁹. Es pot prestar la pel·lícula amb la seva banda sonora o fins i tot la novel·la amb la seva banda sonora. Exposicions temàtiques relacionades amb activitats que tinguin lloc a la biblioteca també es podrien incloure dins d'aquest apartat, així com un simple rètol que indiqui a quin disc pertany la música amb què es tanca la biblioteca.

Accions per al foment de la música local

Segons el Manifest de la UNESCO, la biblioteca pública ha de *“garantir l'accés dels ciutadans a tota mena d'informació de la comunitat”* i segons les directrius IFLA/UNESCO la biblioteca pública *“debe ser una institución fundamental de la comunidad en la que se encuentra en lo que se refiere al acopio, la preservación y la promoción de la cultura local en todas sus modalidades”*⁵⁰ és per tant molt important que la informació ciutadana i local relacionada amb la música també s'ofereixi des de la mateixa biblioteca, això inclou no només informació relacionada amb els músics

⁴⁸ Corvillo Martínez, J. 2012. Pàg. 115

⁴⁹ Galaup, X. 2012. Pàg. 159.

⁵⁰ Directrices IFLA/UNESCO para el desarrollo del servicio de bibliotecas públicas. 2001. Pàg. 10.

locals sinó també tota aquella informació relacionada amb les activitats musicals que tinguin lloc a la pròpia ciutat. Segons P. Winling la definició de la música local per a les biblioteques públiques d'Estrasburg és *“every kind of music recording produced and/or performed in Alsace, whatever the style, by people involved in the Alsace music scene, whether they are professionals or not”*⁵¹. Estrasburg és efectivament un bon exemple de gestió de la música local, fins al punt de tenir redactada una política de desenvolupament de la col·lecció musical local de manera exclusiva. A part realitzen un festival anual dedicat exclusivament a músics i grups locals, la idea és simple: un músic/grup, un vespre a una biblioteca⁵². L'objectiu és que la gent tingui una experiència en viu amb la música dins de la biblioteca i que aquesta sigui de músics locals.

L'edició de guies de lectura dels músics locals o en ocasió dels esdeveniments musicals que es programen a la ciutat són també una proposta clàssica i efectiva per donar a conèixer el fons de què disposa la biblioteca i facilitar alhora el coneixement de la vida musical de la ciutat a les persones usuàries.

Accions per al foment de la música digital

Com ja s'ha esmentat en l'apartat dedicat a la música digital hi ha molt camí per fer al respecte, l'actual legislació sobre la propietat intel·lectual és restrictiva i impossibilita que les biblioteques es puguin adaptar a la tendència actual que és la d'escoltar música a través de plataformes de reproducció en temps real i oferir serveis de descàrrega de música digital. Malgrat tot, la biblioteca pública pot realitzar accions per treballar amb la música digital, Spotify és una opció que permet la creació de llistes de reproducció que es poden incrustar mitjançant codi html a pàgines web i blogs. Té com a limitacions el fet que la persona usuària ha de comptar forçosament amb un compte per accedir a aquesta plataforma i que si bé compta amb un catàleg prou ampli no hi ha representada gran part de la producció musical local i clàssica, principalment, que es troba al mercat. En absència d'aquesta es poden fer servir altres plataformes, Youtube esdevé una bona alternativa que permet, per exemple, incrustar el vídeo oficial de l'última novetat musical que ha arribat a la biblioteca a la web o al blog.

Caldrà esperar que les administracions supramunicipals que coordinen els serveis de biblioteca ofereixin solucions adequades per integrar la música digital a les col·leccions de les biblioteques fent-les accessibles a través del catàleg com, per exemple, ja es fa

⁵¹ Winling, P. 2012. Pàg. 129.

⁵² Winling, P. 2012. Pàg. 131-132.

amb els audiollibres. Una proposta interessant i sense complicacions legals seria la inclusió de la música lliure mitjançant una plataforma que permetés la reproducció en temps real⁵³ o bé incloure-la al catàleg, sobretot per explotar la música lliure d'autors locals.

Accions per fomentar el coneixement i el gust per la música

La mediació entre la col·lecció i l'usuari passa per una bona formació per part del personal bibliotecari per tal de poder realitzar una bona gestió de la mateixa i alhora poder oferir serveis d'informació enriquits que permetin jugar un doble joc, el d'informar i el de formar l'usuari. Es fa necessari realitzar un canvi de model en el servei que oferim, segons Josep Lluís Villanueva cal fer que l'usuari participi en la creació de continguts de manera activa tant virtualment com presencialment⁵⁴, això es tradueix en poder oferir una millor informació musical i conèixer les inquietuds de les persones que s'espera que facin ús de la col·lecció i estar oberts a rebre desiderates, recomanacions. Per aconseguir aquest objectiu cal que la biblioteca treballi des d'un vessant pedagògic per donar a conèixer els diferents gèneres musicals i convidar a escoltar-los a partir d'un bon servei d'informació musical però també a partir d'activitats encaminades a la descoberta i l'experimentació musicals.

Algunes propostes possibles podrien ser clubs de lectura (com el que es realitza a la Biblioteca Clarà de Barcelona al voltant de l'òpera), concerts i recitals dins de la biblioteca, etc. A Estrasburg, inclús, fan una activitat anomenada "L'heure instrument" (l'hora de l'instrument) on, amb la col·laboració d'un músic local, un cop cada tres mesos es presenta un instrument poc habitual (ones Martenot, theremin, instruments juguina...) per mostrar-ne el funcionament i el so que produeix finalitzant la sessió amb l'execució d'alguna obra⁵⁵. Finalment, la realització de concerts i audicions a les sales d'actes o, fins i tot, a les sales de lectura de la biblioteca fomenten el coneixement permetent fent arribar la música de manera directa a les persones i alhora democratitzant-la, sobretot en aquells barris socioeconòmicament més desfavorits on es pot donar el cas que l'únic contacte que la població té amb la cultura és a través de la biblioteca pública.

⁵³ Corvillo Martínez, J. 2012. Pàg. 4.

⁵⁴ Entrevista realitzada a Josep Lluís Villanueva Fontanella, responsable de la selecció de la col·lecció de música de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

⁵⁵ Winling, P. 2012. Pàg. 131.

4. El servei de biblioteca pública de Terrassa, la bct xarxa

La “bct xarxa” (terme corporatiu utilitzat per a fer referència als equipaments que formen la xarxa local de biblioteques públiques de Terrassa) està formada actualment per 6 biblioteques que depenen del Servei de Cultura integrat a l'organigrama municipal dins de l'Àrea de Serveis a les Persones de l'Ajuntament de Terrassa i són gestionades en règim de conveni conjuntament amb la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Gràcies al Pla de Biblioteques de Terrassa, aprovat per la Junta de Govern de l'Ajuntament del 26 de febrer de 1998, es van posar les bases per assolir un sistema de biblioteca pública d'acord amb les necessitats dels ciutadans. Aquest Pla ordenava i equilibrava el sistema bibliotecari de la ciutat, racionalitzant-lo i dotant-lo de les infraestructures imprescindibles per donar els serveis que demanda la societat. Aquest Pla contemplava la construcció d'una biblioteca per districte, alhora que començava a apuntar un marc teòric d'actuació i planificació.

La missió, visió i valors de la bct xarxa queden establerts al pla estratègic de la següent manera:

Missió del servei de biblioteca pública de Terrassa

La biblioteca pública és un servei essencial per al desenvolupament i creixement de les persones i dels col·lectius, ja que garanteix la igualtat d'oportunitats a tothom. Per aquest motiu, la missió de la bct xarxa, el servei de biblioteca pública de Terrassa, és facilitar l'accés lliure al coneixement, al pensament, a la cultura i a la informació.

Visió

Durant els pròxims anys el servei de biblioteca pública de Terrassa, ha de ser capaç de mirar endavant, estar alerta als canvis socials i tecnològics i fer propostes innovadores que han de fer de l'usuari el centre de la seva activitat.

La biblioteca ha d'esdevenir punt de trobada i ha de fomentar i enriquir la vida democràtica, cultural, educativa i econòmica de la ciutat i contribuir a la inclusió social i la cohesió de la comunitat.

Sent conscient de la situació econòmica actual, tenir la capacitat d'entendre aquesta crisi com a una oportunitat per fer noves propostes treballant en benefici de la comunitat, tenint en compte la sostenibilitat i l'esperit de servei.

Incorporar el concepte de flexibilitat en la gestió i en el funcionament de les biblioteques. Aquesta flexibilitat ha de permetre una millor adaptació a les demandes dels ciutadans en cada moment, per tal d'aconseguir el màxim d'eficiència amb els recursos disponibles.

Valors

- El treball en equip i el sentiment de pertinença a un mateix projecte treballarà de manera col·legiada per tal d'oferir el mateix nivell de qualitat de servei, independentment del districte on és ubicada cada biblioteca.
- La sensibilitat per la millora de l'entorn social
- Vetllarà per atendre les persones més desfavorides de la societat i per millorar la qualitat de vida dels ciutadans.
- La voluntat d'oferir un servei orientat al ciutadà.
- Aportarà valor afegit als serveis oferts, satisfent les necessitats d'informació i aprenentatge dels terrassencs.
- La capacitat d'adaptació a les noves necessitats.
- Serà proactiva en la proposta de nous serveis.

Actualment la bct xarxa està integrada per un total de 6 biblioteques, de les quals una és biblioteca central urbana i central comarcal i les altres cinc són biblioteques de proximitat situades cadascuna al districte de la ciutat del qual en prenen el nom.

Biblioteca Central (bct)

La Biblioteca Central per la seva funció de biblioteca central urbana dóna servei a tots els habitants de Terrassa, i més especialment a les persones que viuen al districte I de la ciutat. També fa les funcions de central comarcal. Es va inaugurar l'any 1998.

Disposa d'una superfície de 3.425 m², amb 333 punts de lectura. L'horari d'obertura al públic és de 61 hores setmanals.

Biblioteca Districte 2 (bd2)

La Biblioteca Districte 2 està ubicada just al centre del barri de Ca n'Anglada. Disposa d'una superfície de 683 m², amb 72 punts de lectura. Va ser inaugurada el 20

d'octubre de 2001 i és membre del Grup de Biblioteques Catalanes Associades a la UNESCO.

Biblioteca Districte 3 (bd3)

La Biblioteca Districte 3 està ubicada al parc de Vallparadís, al costat de la passarel·la que uneix els barris de Can Palet i Segle XX. Va ser inaugurada el 2 de maig de 2011 i disposa d'una superfície de 1.013 m² distribuïts en dues plantes i amb 140 punts de lectura.

Biblioteca Districte 4 (bd4)

La Biblioteca Districte 4 està ubicada al barri de la Maurina i va ser inaugurada el 23 d'abril de 2007. Disposava d'una superfície útil de 1.176 m² amb 159 punts de lectura. Aquesta biblioteca comparteix espai amb el Bibliobús La Mola, que dona servei a diferents pobles de les comarques del Vallès Occidental i Oriental, del Bages i del Baix Llobregat. La seva gestió depèn de la Diputació de Barcelona, encara que rep el suport de la Biblioteca Central, per la seva funció de cap de zona.

Biblioteca Districte 5 (bd5)

La Biblioteca Districte 5 està ubicada a l'interior del Club Natació Terrassa. Disposava d'una superfície de 350 m², amb 62 punts de lectura. Va ser inaugurada el 4 de juliol de 1972 al carrer de la Salut i posteriorment traslladada a la seva ubicació actual on va ser re inaugurada el 29 d'octubre de 1993.

Biblioteca Districte 6 (bd6)

La Biblioteca Districte 6 està ubicada al centre del barri de Sant Pere Nord. Neix del trasllat de la biblioteca de barri Sant Llorenç del Munt. Va ser inaugurada el 18 de febrer de 2006. Disposava d'una superfície de 1.001 m², amb 143 punts de lectura.

Gràcies al Pla de Biblioteques anteriorment esmentat la bct xarxa ha anat modelant la seva perspectiva de treball en xarxa per assumir el concepte de "biblioteca pública municipal" com a propi, concepte entès com a un servei bibliotecari únic independentment del nombre d'equipaments i dels elements necessaris per a garantir-lo. Aquests equipaments i elements són un mitjà per a oferir servei però no una finalitat en si mateixos: el treball aïllat d'una biblioteca difícilment podrà donar resposta a totes les demandes dels seus usuaris i usuàries si no és mitjançant la cooperació, optimització i distribució de recursos i serveis emmarcats en un sistema global de

ciutat que al seu torn permeti l'adaptació i especialització a la realitat local més immediata de cadascun dels seus elements.

Els principis que regeixen aquest model de biblioteca pública municipal són: la cooperació, la complementarietat, l'eficiència, l'equilibri territorial, la proximitat, l'accessibilitat, l'adequació i l'adaptació.

Així doncs aquest concepte de "biblioteca pública municipal"⁵⁶ es constitueix per:

- Una missió única i compartida.
- Un catàleg únic de serveis bibliotecaris de ciutat oferts en línia a través del web de la biblioteca i de forma presencial mitjançant els diferents equipaments.
- Una xarxa de biblioteques i altres possibles elements amb unes funcions bàsiques comunes i algunes funcions diferenciades, però amb una dependència administrativa comuna.
- Una organització dels seus edificis segons la seva tipologia i amb adaptació a la realitat local més immediata.
- Una política de desenvolupament de la col·lecció única en clau de ciutat.
- Una gestió integral dels recursos (humans i econòmics).
- Una planificació anual compartida.
- Una planificació i gestió conjunta de les activitats de promoció i difusió.
- Una política d'imatge i comunicació comuna.

El treball en xarxa i la pertinença a un únic sistema comporta una diferenciació de les funcions dels diversos equipaments bibliotecaris. Aquestes funcions afecten els serveis i en conseqüència, les seves necessitats específiques d'equipaments i recursos. Tenint en compte que aquests elements bibliotecaris estan constituïts per la doble dimensió en què la biblioteca pública municipal es presenta a la ciutadania (la dimensió física i la dimensió virtual) es poden establir les funcions de la següent manera:

La biblioteca central urbana

La biblioteca central urbana és el nucli de la lectura pública del territori i la referent del patrimoni documental i bibliogràfic. La biblioteca central urbana és la capçalera de la xarxa local de biblioteques públiques i ha d'exercir funcions de lideratge, coordinació i suport respecte de la resta de biblioteques de la xarxa local. Té, per tant, dos nivells de funcions: un de servei públic de cara al ciutadà i un altre en clau interna de cara a la resta d'elements de la xarxa.

⁵⁶ *La Biblioteca pública municipal: directrius per a les xarxes urbanes*. 2009. Pàg. 66.

Per definició, el seu àmbit d'influència s'estén a tot el municipi –inclosa la població flotant-, però al seu torn també adquireix el rol de biblioteca de proximitat per a la població resident més pròxima.

Les principals funcions de la biblioteca central són:

- Liderar i coordinar els serveis de la xarxa local en clau de ciutat.
- Garantir l'oferta de serveis a la ciutat.
- Centralitzar aquelles tasques tècniques i administratives que permetin l'optimització de recursos i l'increment de l'eficiència dels processos (aquestes podran variar depenent de la xarxa).
- Gestionar el personal de xarxa i la mobilitat dels recursos humans quan les circumstàncies ho requereixin.
- Centralitzar i coordinar la gestió dels recursos econòmics i materials.
- Dirigir la política d'imatge i de comunicació de la biblioteca pública municipal.
- Coordinar la producció, manteniment i actualització dels continguts de la web de la biblioteca pública municipal i la seva intranet, sent responsable tècnica de la seva edició electrònica.
- Actuar com a node d'accés a altres biblioteques del país.
- Desenvolupar les funcions pròpies de les biblioteques de proximitat derivades de la prestació de serveis en la seva àrea d'influència més immediata.

Les biblioteques de proximitat

Les biblioteques de proximitat donen servei a una part del municipi més reduïda i localitzada. Aquest fet els permet un grau d'implicació més elevat en la realitat social immediata i la participació de manera activa en el desenvolupament de la seva àrea d'influència mitjançant una atenció més personalitzada i l'adaptació dels seus serveis als interessos i necessitats de la comunitat que serveix. El nombre i les característiques de les biblioteques de proximitat varia en funció de la realitat geogràfica, demogràfica i sociocultural del municipi.

Les seves funcions bàsiques són:

- Ser el primer accés del ciutadà als serveis de lectura pública municipals.
- Donar resposta a les demandes d'informació i de lectura més immediates del ciutadà en el seu entorn més proper.
- Apropar l'administració i els seus serveis a la seva àrea de cobertura.
- Ser un espai de trobada i d'intercanvi de referència en l'àrea geogràfica on s'insereix.

Per tal de portar a terme aquestes funcions és bàsic disposar d'una gran capacitat d'adaptació i de resposta a l'evolució de les necessitats de l'entorn i establir relacions de cooperació amb el teixit associatiu i cultural del territori.

Serveis en línia: la web de la biblioteca pública municipal

La web de la biblioteca pública municipal és la plataforma d'accés en línia als seus serveis, més enllà de l'espai físic dels seus equipaments i en un horari més ampli. La web de la biblioteca pública municipal ofereix una oferta única i comuna de serveis i continguts.

Les seves funcions bàsiques són:

- Promoure i donar a conèixer la biblioteca pública municipal i els seus fons i serveis tant a persones usuàries com a aquelles persones no usuàries de la biblioteca física.
- Oferir serveis virtuals les 24 hores del dia.
- Donar accés immediat a la col·lecció digital de la biblioteca pública municipal.
- Oferir informació per a tots els perfils d'usuari, sigui quina sigui la seva edat, necessitats o preferències.
- Oferir materials i recursos que facilitin l'alfabetització digital i informacional i l'aprenentatge permanent.
- Organitzar i difondre la informació de caràcter local i/o les especialitzacions temàtiques facilitant-hi l'accés mitjançant la digitalització de documents.
- Reflectir l'activitat de la xarxa territorial d'equipaments.
- Ser una plataforma que promogui el diàleg i l'intercanvi d'opinions.

La web de la biblioteca pública municipal no és un element aïllat: ha d'integrar serveis del web municipal i, alhora, els serveis en línia oferts per les xarxes bibliotecàries supramunicipals (accés al catàleg col·lectiu, tràmits en línia, subscripcions electròniques...).

4.1. La Política de desenvolupament de la col·lecció de la bct xarxa

La política de desenvolupament de la col·lecció és el document que recull els compromisos que adquireix un servei de biblioteca respecte a la pròpia col·lecció. El marc legal d'aquestes polítiques és ampli, el 1993 la Generalitat de Catalunya aprova la Llei del sistema bibliotecari de Catalunya per tal d'establir les bases i les estructures fonamentals necessàries per a la planificació, la creació, l'organització, e funcionament

i la coordinació del Sistema Bibliotecari de Catalunya, i també garantir uns serveis que facilitin el funcionament de les biblioteques, a partir del dret dels ciutadans de Catalunya a la lectura i a la informació públiques, arreu del territori.

L'any 1999 el Decret sobre els serveis i el personal del sistema de lectura pública de Catalunya desplega l'estructura del Sistema de Lectura Pública, precisant les funcions que corresponen a cada administració en la gestió dels serveis de suport i de les biblioteques públiques, amb l'objectiu de fer realitat la previsió legal segons la qual la lectura pública s'ha d'articular mitjançant un sistema únic, gestionat bàsicament pels municipis. A més, es regulen les funcions, la titulació, la dependència i la selecció del personal de les biblioteques del Sistema.

L'any 2001 les Directrius IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques marquen les funcions que ha de tenir la biblioteca pública, el seu finançament, els serveis que ha de donar, a quins tipus d'usuaris i usuàries, com han de ser els edificis, el perfil dels professionals, etc. En relació a la col·lecció hi ha tot un capítol on es diu explícitament *"totes les biblioteques públiques necessiten un document escrit que reculli la política de gestió del fons, aprovat per l'òrgan de govern"*⁵⁷.

La Diputació de Barcelona, a través del Servei de Biblioteques, dona suport als municipis en l'àmbit de biblioteques públiques, i l'any 2003 elabora el primer document referent a la Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. Aquest fixa l'àmbit d'actuació del Servei de Biblioteques en l'aportació a les biblioteques públiques de la Xarxa, defineix els criteris de selecció dels fons documentals que aporta el Servei de Biblioteques i ofereix un marc general que permeti a cada biblioteca definir la seva pròpia política de selecció. Aquest document serveix de punt de partida per a una revisió posterior realitzada l'any 2012 que és la que actualment està vigent i que recull els criteris i les eines emprades així com els procediments que estableix la Gerència de Serveis de Biblioteques per dur a terme la selecció i l'adquisició dels fons bibliotecaris.

L'any 2008 la Generalitat aprova el Mapa de la lectura pública, reglament desenvolupat a partir de la Llei de 1993, que marca els paràmetres pel que fa al fons, la superfície, els punts de lectura, etc., que ha de tenir cada biblioteca. Estableix, entre

⁵⁷ Directrices IFLA/UNESCO para el desarrollo del servicio de bibliotecas públicas. 2002. Pàg. 54.

altres categories, els paràmetres dels fons de les biblioteques públiques catalanes i concreta que correspon a cada servei municipal determinar el model de col·lecció i adequar-lo a la seva població. Aquest mateix any la bct xarxa elabora el seu primer document referent a la política de desenvolupament de la seva col·lecció, amb un contingut molt general i teòric, però que ha estat útil per fixar directrius i criteris, així com fer de punt de partida de l'actual Política de desenvolupament de la col·lecció, aprovada per la Junta de Govern de l'Ajuntament de Terrassa el 2013.

Aquesta Política es basa en tres principis bàsics que són:

1. Considerar com a una col·lecció única de ciutat el fons de les 6 biblioteques que conformen la bct xarxa.
2. Que la Biblioteca Central, en tant que central urbana i central comarcal, comptant amb més recursos i superfície guardarà documents imprescindibles que no poden guardar les biblioteques de districte.
3. Garantir un fons bàsic a cada biblioteca de districte per donar servei a les persones que no es desplacen.

Aquests principis regeixen tot el pes d'aquesta política que fixa uns objectius desenvolupant-los de la següent manera:

1. Millorar la col·lecció de la bct xarxa, en benefici dels terrassencs i terrassenques: establint uns principis generals i uns criteris de selecció bàsics aplicables a tot tipus de document independentment de la seva temàtica i/o suport, així com definint l'abast de la col·lecció i acordant un període de revisió bianual de la política per adaptar-la a nous canvis o a noves necessitats.
2. Gestionar correctament i equilibradament els recursos econòmics destinats a l'adquisició de nou fons i establir els criteris de la distribució pressupostària: delimitant el percentatge de pressupost que es destinarà segons biblioteca, segons destinatari (adult, infantil), segons format i, fins i tot, segons signatura.
3. Formar col·leccions coherents amb la missió i els objectius de la biblioteca: definint les especialitzacions de cadascuna de les biblioteques i analitzant el fons actual de la bct xarxa i el seu ús per part de la ciutadania.
4. Proporcionar criteris per a la selecció, desenvolupament i retirada dels documents: establint per a cada tipus de suport i per cada grup de signatura directrius concretes de conservació, criteris específics d'esporgada, eines de selecció, etc.

5. Definir i estandarditzar les tasques tècniques i administratives: definint la figura sobre la qual recau la responsabilitat de la col·lecció de la bct xarxa i establint polítiques d'acceptació de desiderates, donatius i de gestió de duplicats.

4.2. La música dins la *Política de desenvolupament de la col·lecció de la bct xarxa*

La Política de desenvolupament de la col·lecció de la bct xarxa no desenvolupa la secció de música de manera tan exhaustiva com altres seccions de la col·lecció com, per exemple, la novel·la o altres grups de signatura. Això ve donat perquè dins del mateix document s'assenyala com a proposta de futur la redacció d'una política específica per a aquest tipus de fons.

Així doncs la part de música de la Política actual defineix simplement l'abast de la col·lecció de música per formats (CD, DVD musicals i, en el cas de la Biblioteca Central, partitures) establint també uns criteris de selecció i una enumeració de possibles recursos per dur a terme la selecció. No s'efectua cap tipus d'anàlisi del fons però sí que determina uns objectius generals, aquests són:

- La difusió i la comunicació: despertar la curiositat de les persones i ampliar-ne els coneixements ajudant-los a descobrir gèneres musicals o artistes poc coneguts.
- L'equilibri i la diversitat musical (centrada en les col·leccions): garantir l'eclecticisme i l'enciclopedisme de les col·leccions i oferir l'accés a la diversitat musical.
- Assegurar el dret al lleure i a la diversió.
- Encoratjar la pràctica musical activa i passiva.

5. La col·lecció de música de la bct xarxa.

Per tal de poder realitzar propostes de futur de cara a la redacció d'una futura política de desenvolupament de la col·lecció musical a la bct xarxa cal partir del propi fons actual. Per a tal fet s'han extret les dades estadístiques relatives a aquest fons.

5.1. Composició

Dins de la bct xarxa existeixen 5 suports diferents que integren el fons musical: discos compactes (CD), discos versàtils digitals musicals (DVD), sistemes de vídeo domèstic (VHS), discos de vinil i partitures. Pel que fa als suports de vídeo domèstic (VHS) i de vinil val a dir que es tracta d'exemplars pertanyents al fons local del qual la biblioteca pública és dipositària, aquests exemplars són obres mai reeditades en suports més actuals i que, per tant, es mantenen a la col·lecció amb l'objectiu de preservar-les i conservar-les. La bct xarxa, a priori, ja no contempla l'adquisició d'obres en cap d'aquests dos suports i, per aquests motius s'ha optat per obviar-los en aquest estudi.

Les partitures tampoc estan incloses en aquest estudi atès que la Biblioteca Central és la única biblioteca que actualment compta amb música escrita (cap de les biblioteques de proximitat de la xarxa compten amb aquest tipus de fons, tret d'algun exemplar ocasional) però sí caldrà tenir en compte aquest fons al moment de la redacció de la futura política de desenvolupament de la col·lecció.

S'ha efectuat una cerca genèrica biblioteca per biblioteca per tal de poder quantificar el fons actual⁵⁸ de la bct xarxa, aquesta cerca s'ha realitzat per grups de signatura que són:

- CD0: Música tradicional
- CD1: Jazz i blues
- CD2: Pop, rock i música electrònica
- CD3: Música clàssica
- CD4: Música experimental
- CD5: Espectacles i bandes sonores
- CD6: No musical (per exemple audiollibres)⁵⁹

⁵⁸ Dades de desembre 2014.

⁵⁹ Formalment el grup CD 6, que pertany a la categoria d'audiollibres, si bé es tracta d'un document sonor no s'hauria de considerar com a fons musical. Tanmateix s'ha inclòs dins d'aquesta anàlisi per seguir de

- CD7: Música infantil
- DVDM: DVD musical (per exemple òperes)

Les dades obtingudes són les següents:

Fons per grup de signatura	CD 0	CD 1	CD 2	CD 3	CD 4	CD 5	CD 6	CD 7	DVDM	Total
bct	1.970	1.618	3.053	1.538	322	745	142	664	596	10.648
bd2	452	222	1.022	363	47	164	44	296	238	2848
bd3	561	176	1.325	543	82	257	8	280	65	3297
bd4	655	309	1.009	386	86	275	45	350	218	3333
bd5	65	16	65	33	3	23	11	32	15	263
bd6	649	352	1.468	687	98	392	61	383	294	4384
Total	4.352	2.693	7.942	3.550	638	1.856	311	2.005	1.426	24.773

Figura 1

Estàndards de distribució de fons segons la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona⁶⁰:

	L1	L2, P1	L3, P2	L4, P3	C1	C2	C3, C4
CD 0	19%	19%	21%	21%	21%	24%	24%
CD 1	10%	10%	10%	12%	12%	12%	12%
CD 2	37%	36%	36%	36%	36%	32%	32%
CD 3	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
CD 4	2%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
CD 5	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
CD 6	0%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
CD 7	12%	10%	8%	6%	6%	6%	6%

Figura 2

Els diferents mòduls de biblioteca (L1, L2, P1, L3, etc.) s'estableixen en funció de la superfície de cada biblioteca i la població a la que atèn. La distribució dels diferents mòduls a Terrassa és la següent:

- Biblioteca Central: mòdul C4
- Biblioteca districte 2: mòdul P1
- Biblioteca districte 3: mòdul P2
- Biblioteca districte 4: mòdul P2

manera coherent la *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona* que sí inclou aquest grup documental a l'hora de tractar el fons musical.

⁶⁰ *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona*. 2012. Pàg. 30.

- Biblioteca districte 5: mòdul P0
- Biblioteca districte 6: mòdul P2

A la Biblioteca districte 5, que té assignat el mòdul P0, li corresponen els estàndards de distribució de fons relatius al mòdul L1 segons el conveni signat entre l'Ajuntament de Terrassa i la Diputació de Barcelona.

Malauradament no existeixen estàndards específics per al grup de DVD musicals, aquests venen inclosos directament amb la distribució dels fons de DVD que inclou documentals, pel·lícules, sèries televisives i musicals tant d'adults com d'infants, sense especificar si aquest tipus de DVD entra en la secció de ficció o no ficció. Per aquest motiu no és possible establir una comparació entre el fons actual en aquest format i la dada estàndard relativa. Segons els estàndards actuals la distribució del fons de DVD és la següent⁶¹:

	DVD No ficció	DVD Ficció	DVD Infantil
Totes les biblioteques	20%	40%	40%

Figura 3

Per tal d'avaluar en quina mesura el fons de CD de Terrassa compleix els estàndards proposats per la Diputació de Barcelona es presenta a continuació una comparativa del fons biblioteca per biblioteca en relació al mateix mòdul al qual pertany. Prenent les dades de la *Figura 1* s'ha realitzat el càlcul per establir el percentatge de cada grup de signatura dels CD respecte del total d'exemplars en suport CD de la mateixa biblioteca.

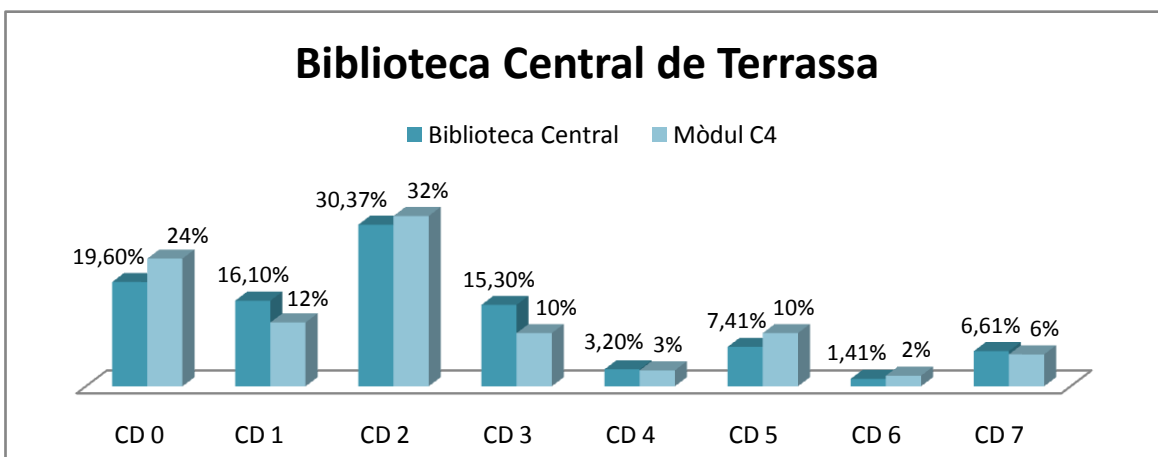

Figura 4

⁶¹ Ibídem. Pàg. 31.

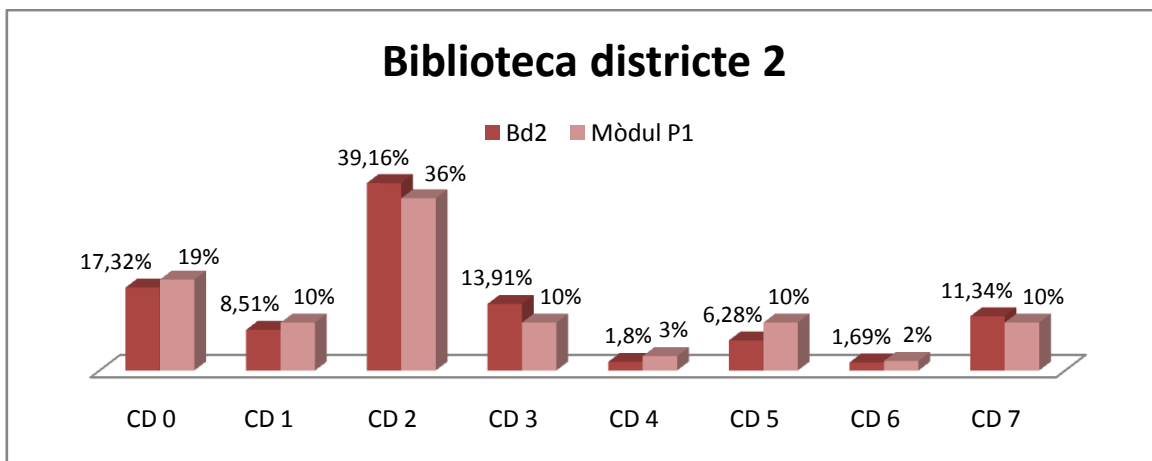

Figura 5

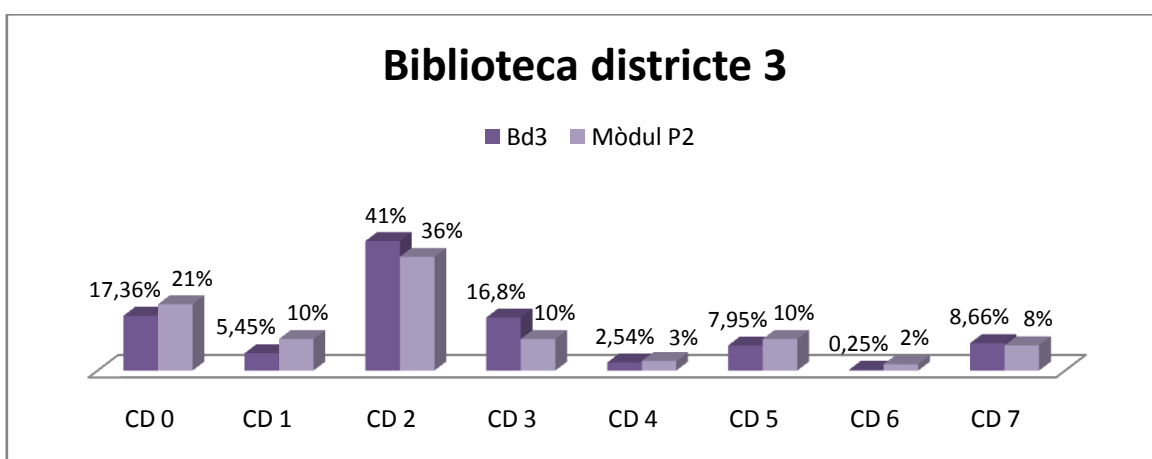

Figura 6

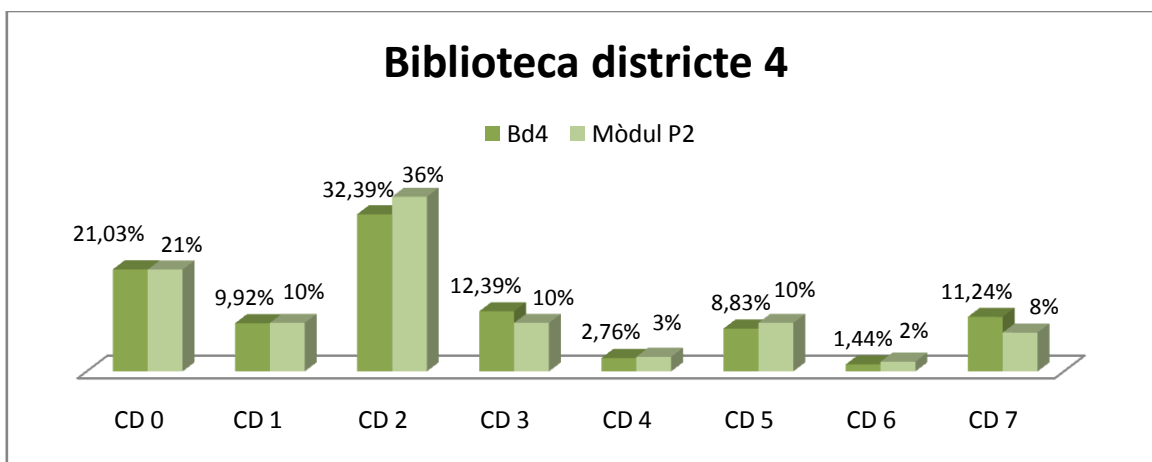

Figura 7

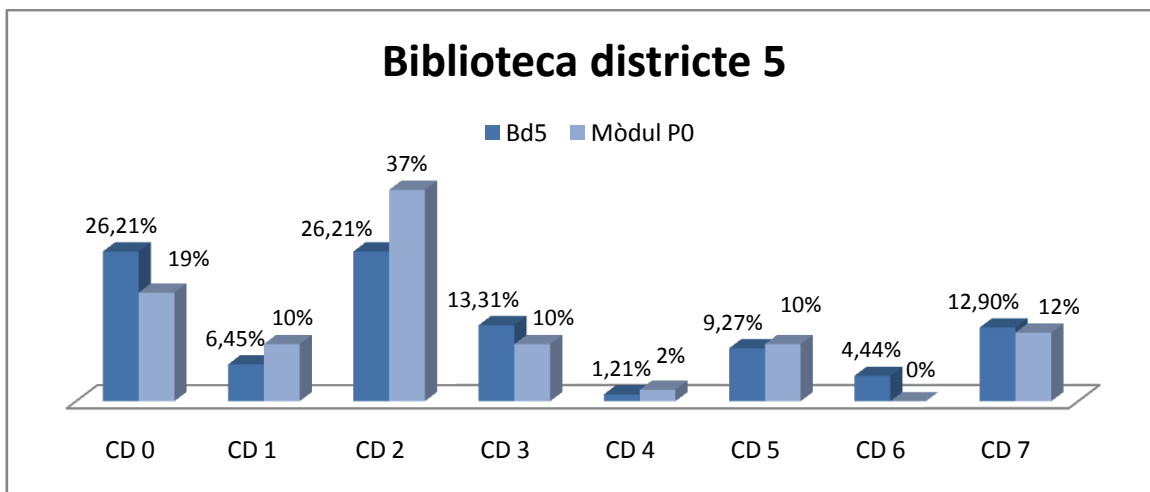

Figura 8

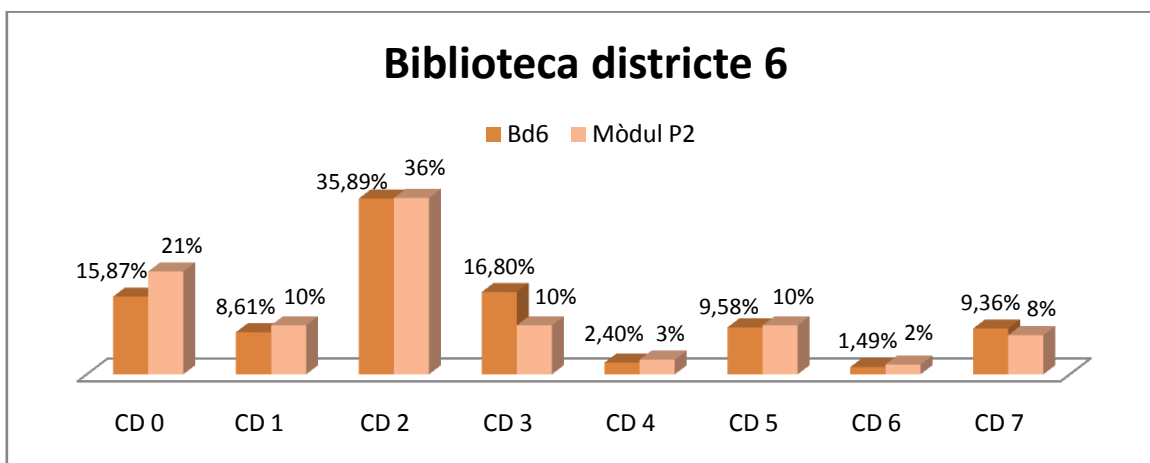

Figura 9

En línies generals es pot observar un seguiment dels estàndards amb algunes desviacions en positiu donades per les especialitzacions concretes d'algunes de les biblioteques com poden ser els casos següents:

- **Biblioteca Central:** augment del 4,1% en el grup CD1 a causa de la seva especialització en Jazz.
- **Biblioteca districte 3:** augment del 5% en el grup CD2 a causa del seu centre d'interès adreçat als joves entenent que, majoritàriament, aquest col·lectiu escolta pop, rock i música electrònica per davant d'altres gèneres.

El cas de la Biblioteca districte 5 és un cas especial atès que fins a l'any 2014 no ha rebut cap dotació de música per part de la Gerència de Serveis de Biblioteques. El seu fons de música està creat exclusivament amb pressupost d'Ajuntament i amb documents procedents de donacions de la resta de biblioteques de la xarxa. Serà a

partir de l'any 2015 que la Biblioteca districte 5 començarà a rebre suport documental de música per part de la Diputació, aquest fet permetrà posar punt i final al greuge comparatiu al qual estava sotmesa aquesta biblioteca respecte de la resta de biblioteques de la xarxa urbana.

És inevitable que existeixin desviacions respecte als estàndards i tret d'algunes fortament rellevants, en línies generals les biblioteques mantenen un seguiment coherent dels mateixos. Ara bé, les biblioteques de Terrassa són una xarxa urbana amb una política de col·lecció única amb les característiques que aquesta col·lecció única comporta (en termes d'accessibilitat del fons, de préstec interbibliotecari, de sistemes d'adquisició conjunta...) per tant cal dedicar un esforç afegit per poder calcular el fons global de la bct xarxa i realitzar aquest mateix exercici de comparació amb els estàndards a escala de ciutat.

Per poder realitzar aquesta comparació s'han pres les dades de la *Figura 1* realitzant el càlcul pertinent per a poder extreure el percentatge que aporta cada biblioteca a la bct xarxa. Les dades i el gràfic resultant és el següent:

	CD 0	CD 1	CD 2	CD 3	CD 4	CD 5	CD 6	CD 7
Biblioteca Central de Terrassa	8,44%	6,93%	13,08%	6,59%	1,38%	3,19%	0,61%	2,84%
Biblioteca districte 2	1,94%	0,95%	4,38%	1,55%	0,20%	0,70%	0,19%	1,27%
Biblioteca districte 3	2,40%	0,75%	5,68%	2,33%	0,35%	1,10%	0,03%	1,20%
Biblioteca districte 4	2,81%	1,32%	4,32%	1,65%	0,37%	1,18%	0,19%	1,50%
Biblioteca districte 5	0,28%	0,07%	0,28%	0,14%	0,01%	0,10%	0,05%	0,14%
Biblioteca districte 6	2,78%	1,51%	6,29%	2,94%	0,42%	1,68%	0,26%	1,64%

Figura 10

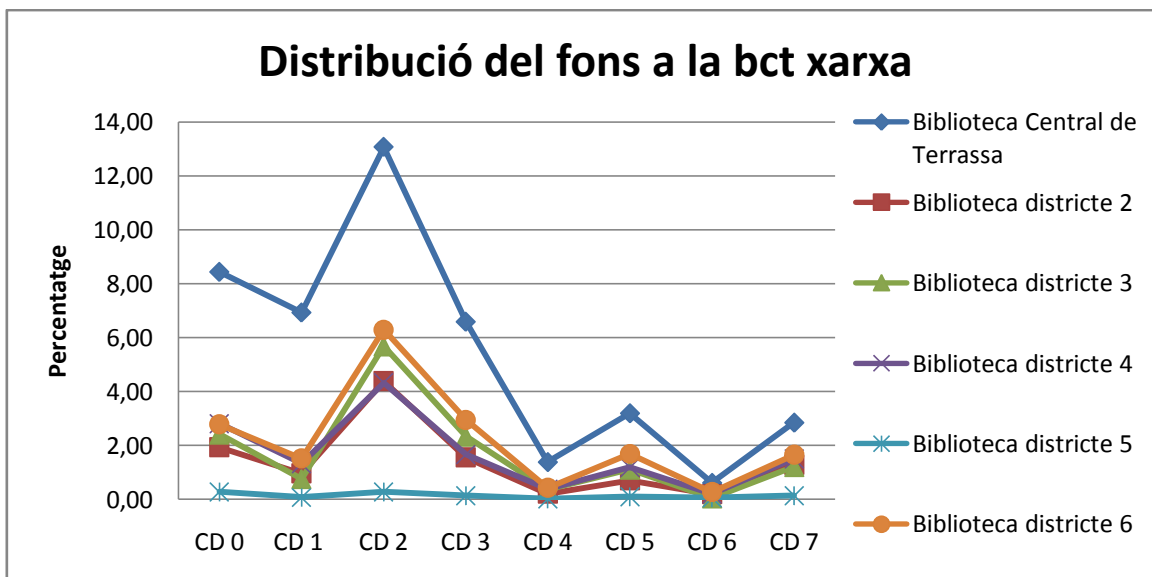

Figura 11

La distribució del fons respon àmpliament als requeriments establerts per les directrius per a xarxes urbanes, és a dir, la biblioteca central urbana ha de donar servei a tota la població i, per tant, la seva aportació a la totalitat del fons de la xarxa és considerablement major al de la resta, sobretot en els grups de signatura principals, aquests són CD 0, CD 1, CD 2, CD 3, CD 5 i CD 7. Es pot comprovar també diferències entre les tres biblioteques pertanyents al mateix mòdul (biblioteques dels districtes 3, 4 i 6), ja que algunes destaquen més que la resta sent, en línies generals, la Biblioteca districte 4 aquella que té una aportació menor a la totalitat del conjunt. Aquest fet ve donat principalment per 2 motius:

1. Les biblioteques dels districtes 3 i 6 disposen de més metres lineals de prestatgeria que la Biblioteca districte 4, això es tradueix en una major capacitat d'emmagatzematge de fons.
2. Durant tot l'any 2014 la Biblioteca districte 4 ha realitzat un enorme treball de revisió i esporgada del fons de música, precisament, per problemes d'espai i també per millorar la retolació d'aquesta secció del fons.

L'estàndard aplicable a una xarxa urbana és coincident amb l'aplicable a una biblioteca pertanyent al mòdul C4 en tant que aquest és el mòdul destinat a biblioteques que ofereixen servei a una població mínima de 200.000 habitants. Realitzant la suma dels percentatges totals per a cada grup de signatura es pot procedir a realitzar una comparació entre el fons de la bct xarxa amb i l'estàndard per a xarxes urbanes:

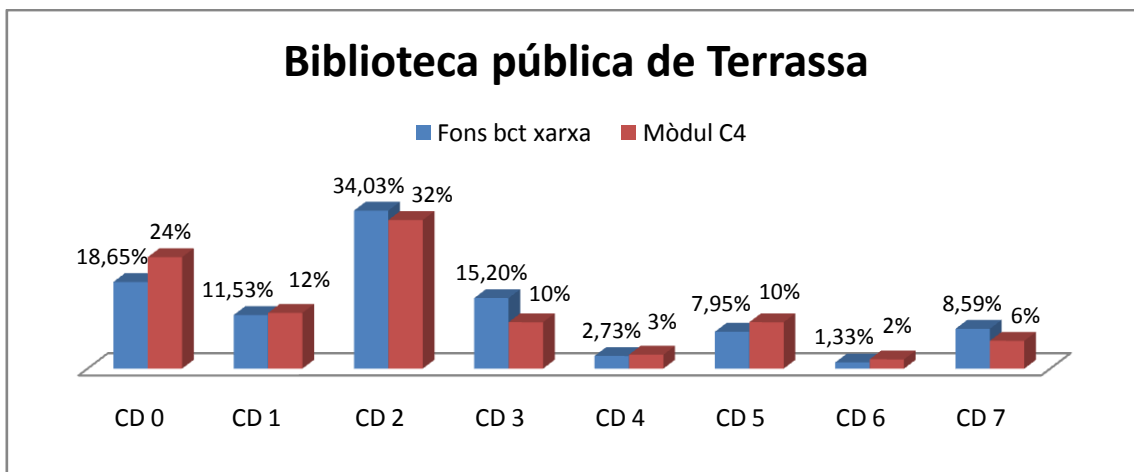

Figura 12

Tal com es pot comprovar gràcies al gràfic els desviaments que en algunes biblioteques concretes era elevat en comparació amb l'estàndard del mateix mòdul queden mitigats quan s'analitzen com a un fons unitari si bé es poden detectar algunes mancances i alguns excessos rellevants com es poden observar en els grups següents:

- CD 0: tendència negativa d'un 5,35%
- CD 3: tendència positiva d'un 5,2%

No es pot oblidar el fet que els percentatges generals de manteniment establerts a cada mòdul de biblioteca són recomanacions i que ha de ser la mateixa biblioteca qui determini en última instància els seus mateixos de manteniment de la col·lecció en base pressupost de què disposa, als interessos i demandes dels seus usuaris i usuàries i a les exigències de possibles fons especials que tingui. Aquests són un punt de partida que permeten assegurar una bona distribució del pressupost atès que per a la seva determinació s'han tingut en compte factors com el mateix mercat editorial (discogràfic, en el cas que ens ocupa), i l'ús de cada grup per part de la ciutadania. Ara bé, en el cas de Terrassa (extrapolable a altres xarxes urbanes) una anàlisi de conjunt en tant que col·lecció única permet controlar que, a escala de ciutat, aquests estàndards es puguin complir sense grans desviacions. Es recomana que si alguna desviació respon a algun motiu concret, aquest haurà d'estar contemplat a la política de desenvolupament de la col·lecció per tal de deixar-ne constància escrita.

5.2. Estadístiques d'ús de préstec

No es pot realitzar una anàlisi completa del fons de música de la bct xarxa sense analitzar el seu ús per part de les persones usuàries. Per a la realització d'aquest apartat s'han recollit les dades de préstec del període 2012-2014⁶² a través de l'aplicatiu de gestió de dades estadístiques que la Gerència de Serveis de Biblioteques posa a disposició del personal bibliotecari. Totes les dades extretes es poden consultar a l'*Annex I*, al final d'aquest document.

També s'ha consultat el percentatge de préstec de materials àudio respecte al total de préstecs anuals consultant les diverses memòries de la xarxa de biblioteques de Terrassa de l'any 2007 a 2013⁶³. Els resultats es poden consultar al següent gràfic:

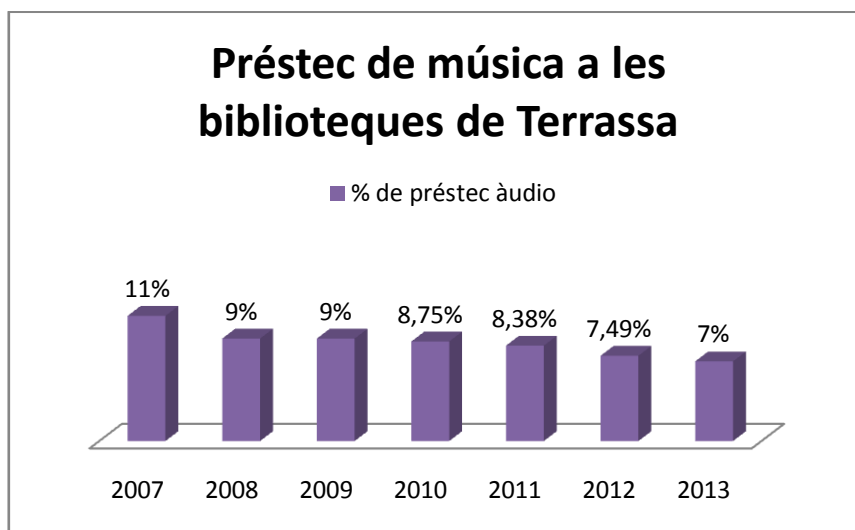

Figura 13

Tal com es pot veure a través del gràfic les dades obtingudes reflecteixen la tendència global de descens de préstecs de manera gradual⁶⁴ si bé no de manera tan marcada. Una possible explicació a aquest descens poc acusat es podria atribuir a la inauguració, l'any 2011, de la Biblioteca districte 3, ja que les inauguracions dels nous equipaments bibliotecaris solen venir acompanyades d'un ús superior a la mitjana a

⁶² Les dades obtingudes no inclouen les dades de gener de 2012 ja que el sistema de recollida de dades estadístiques de la Gerència de Serveis de Biblioteques no ens podia oferir aquesta dada. Tampoc hi ha incloses les dades relatives al mes de desembre de 2014 ja que al moment d'entregar aquest treball encara no estaven disponibles.

⁶³ La memòria dels anys 2008 i 2009 es va realitzar de manera conjunta, per a l'elaboració del quadre s'ha optat per la presentació dels dos anys de manera separada, tot i que el valor percentual es presentava de manera conjunta sense especificar si aquest corresponia a una mitja d'ambdós anys o a una suma de dos valors que donaven aquest 9% com a resultat final.

⁶⁴ Veure pàg. 6 del present document.

causa de la novetat i l'expectació que el nou equipament crea en la població. Malgrat tot no es tenen evidències per poder contrastar aquesta hipòtesi, ja que les dades de préstec concretes de què es disposa (i que es detallaran a continuació) són a partir de l'any 2012.

Una altra dada interessant que no s'ha pogut obtenir és la relació entre els préstecs de música i els perfils d'usuari. La Gerència de Serveis de Biblioteques recull les dades globals de préstec per perfils d'usuari, d'aquests els principals que es recullen són:

- Petits lectors (0-4)
- Infants (5-14)
- Joves (15-24)
- Adults 1 (25-39)
- Adults 2 (40-64)
- Gent gran (65-)

Malauradament no es recull el préstec que fa cadascun d'aquests perfils per grups de signatura de documents o per suports, qualsevol d'aquests dos encreuaments de dades podria donar interessants respostes a l'ús que es fa de la col·lecció aportant dades concretes que permetin associar un tipus de gust musical a un grup d'edat o, inclús, detectar un augment de préstec de música per part d'algun perfil concret en contra de la norma general que és la de descens.

A continuació es presenta una comparativa de cadascuna de les biblioteques comparant el nombre total de préstecs segons el gènere musical (per signatures) per veure'n l'evolució durant els anys 2012, 2013 i 2014. L'últim gràfic fa referència al total de préstecs realitzats entre totes les biblioteques que conformen la bct xarxa.

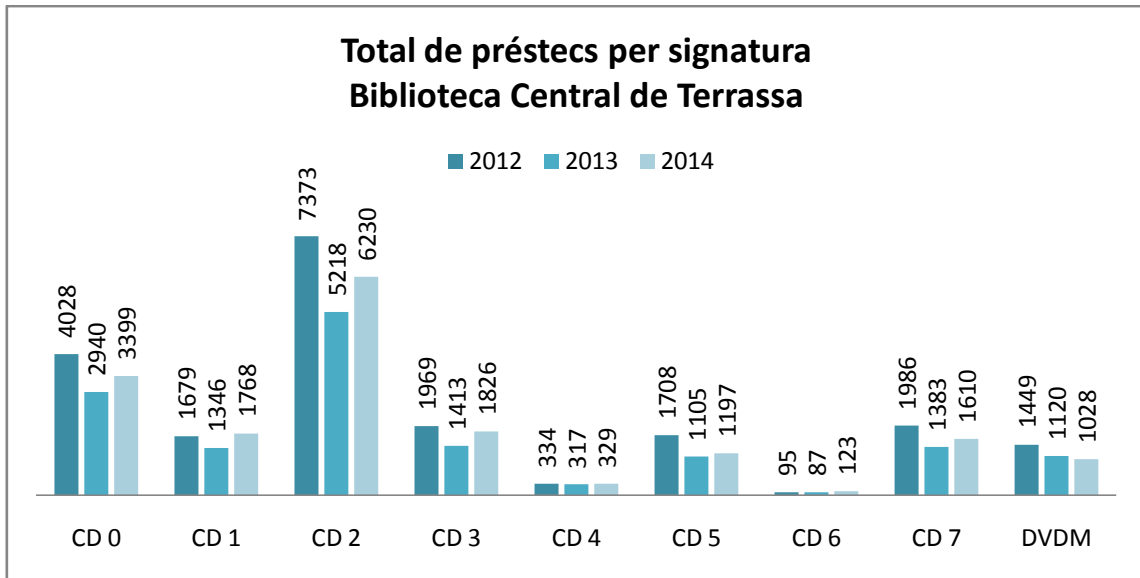

Figura 14

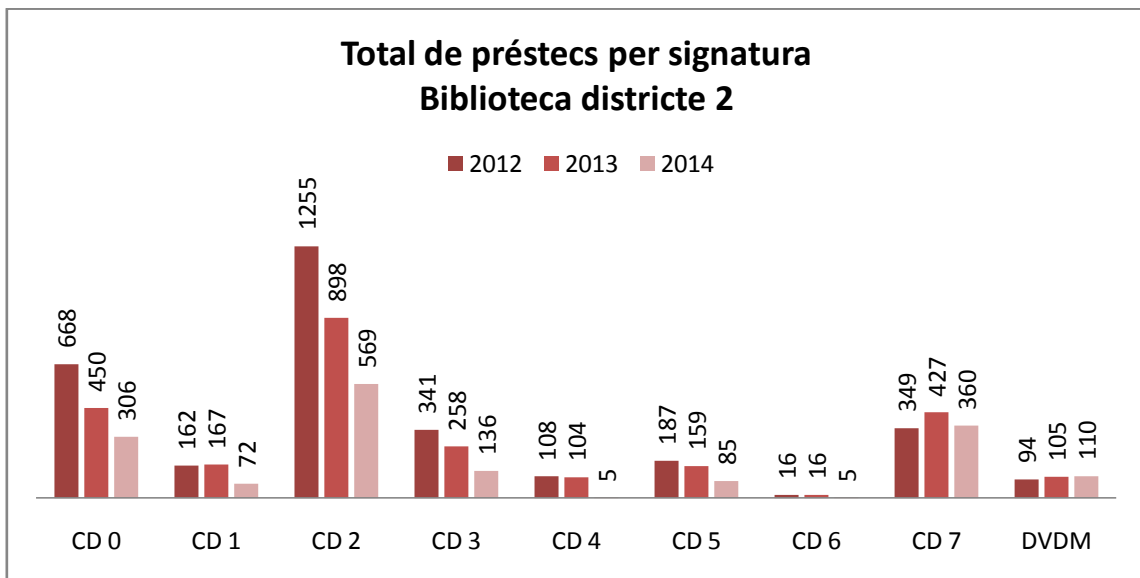

Figura 15

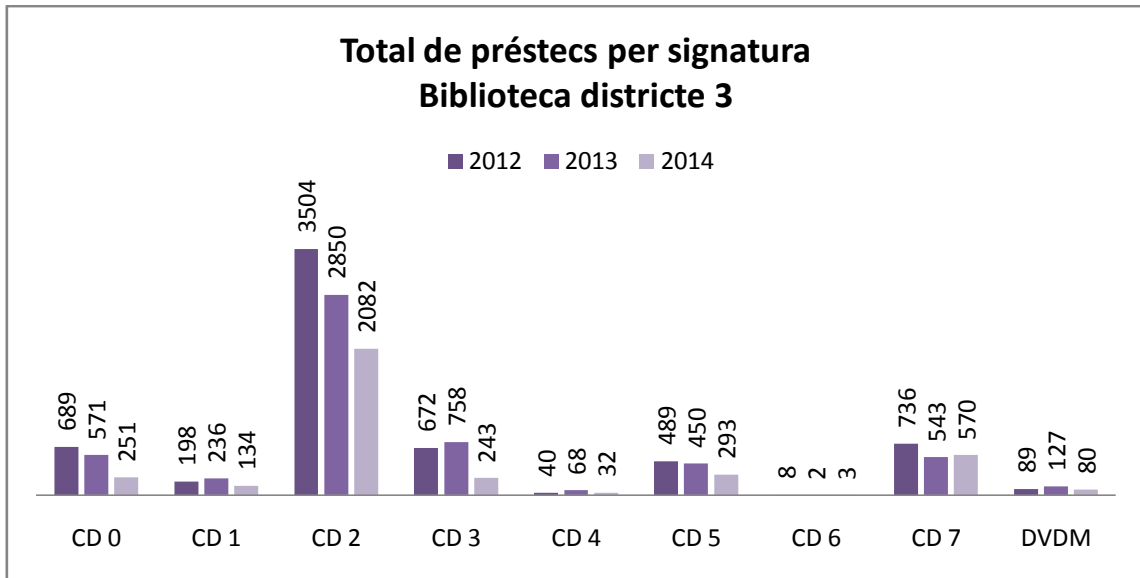

Figura 16

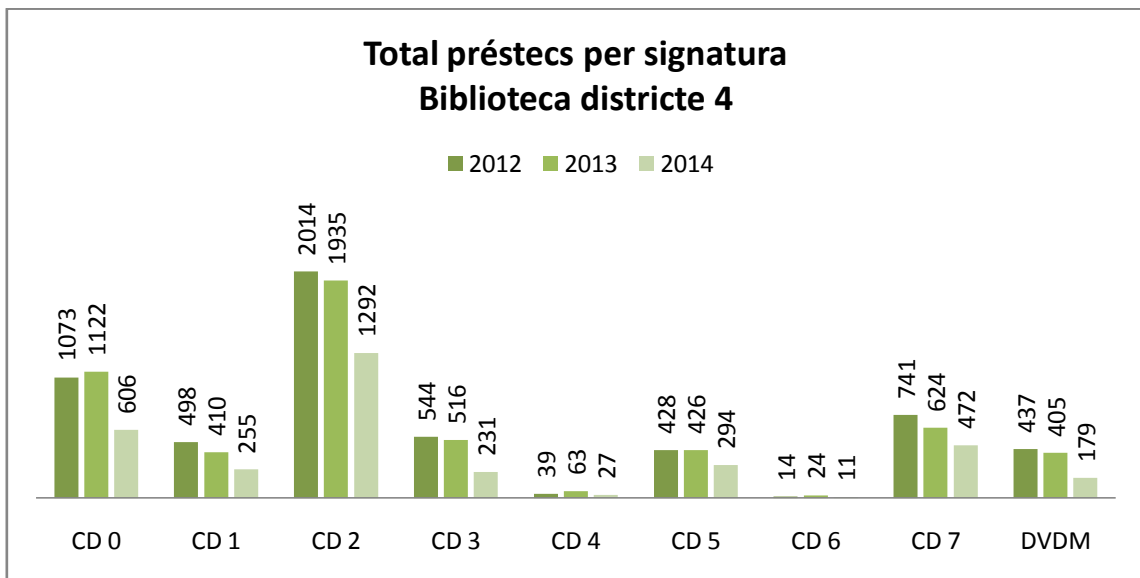

Figura 17

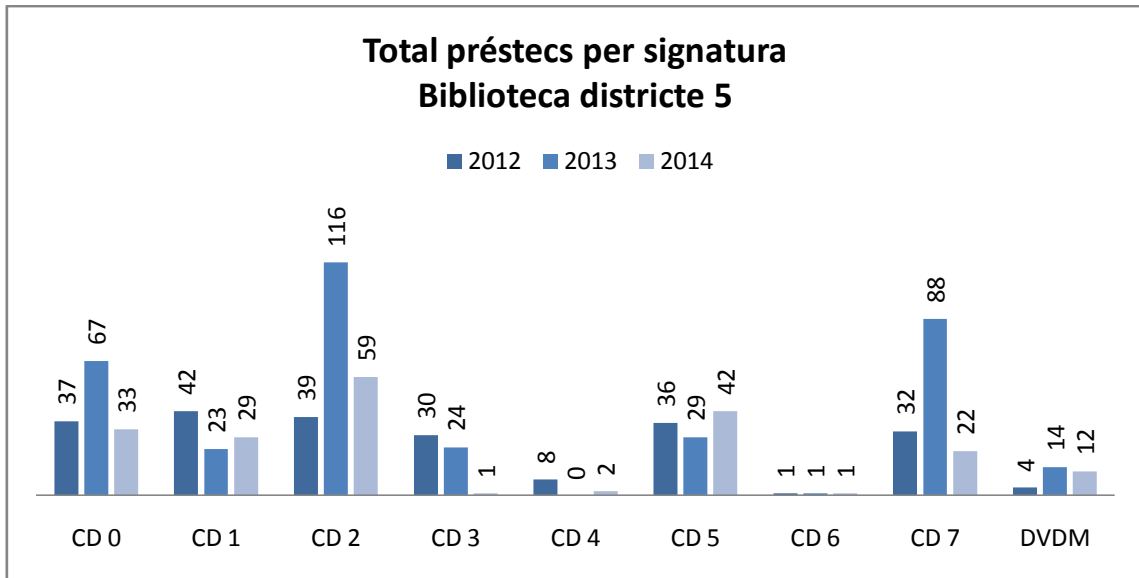

Figura 18

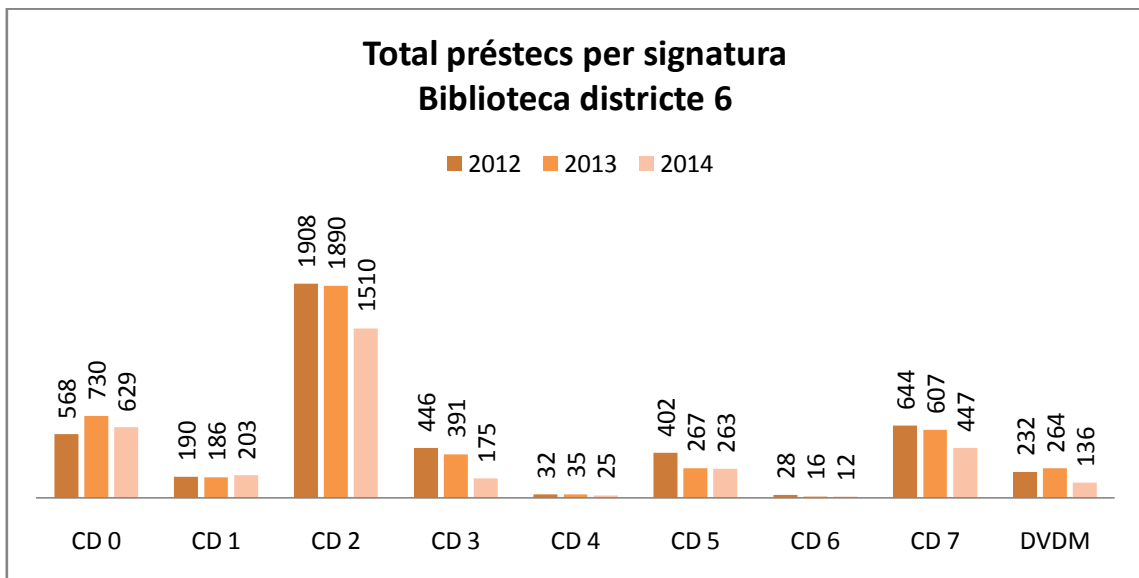

Figura 19

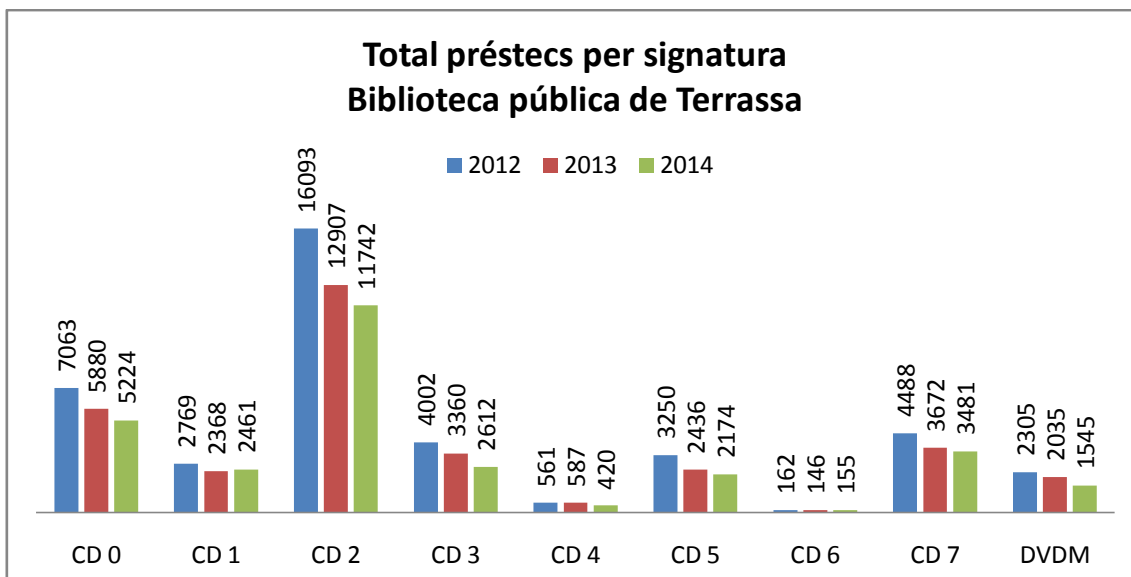

Figura 20

Observant els gràfics dels préstecs dels últims tres anys s'observa una tendència descendent generalitzada, exceptuant la Biblioteca Central de Terrassa que en l'últim any (2014) en tots els gèneres musicals en format CD ha augmentat el nombre de préstecs. Una possible explicació d'aquest fet podria ser el canvi de gestió de la sala de música i totes les actuacions que al llarg de l'any s'han realitzat per mirar de revaloritzar el fons i fer-lo més accessible. Tanmateix, i tot i que un canvi de tendència de préstec a la Biblioteca Central repercuteix molt en les dades globals de la xarxa, l'últim gràfic que comprèn els préstecs del conjunt de la xarxa reflexa com la tendència global sí és a la baixa però amb un detall interessant, el del grup CD 1 (Jazz i Blues) que contra tot pronòstic sí augmenta de préstec en l'any 2014 respecte de l'anterior. La Biblioteca Central té un fons especialitzat en Jazz i, per tant, és dipositària de la secció més important d'aquest gènere a tot Terrassa, sense cap mena de dubte el canvi de gestió esmentat anteriorment sí que ha aconseguit reflectir-se a escala de bct xarxa en el gènere que distingeix la col·lecció de la Biblioteca Central respecte de la resta de biblioteques.

Els gràfics reflecteixen també com els estàndards efectivament es corresponen amb l'ús que les persones usuàries fan de la col·lecció, exceptuant potser els grups CD 1 i CD 3 que segons els estàndards haurien de comptar amb un 12% i un 10% respectivament en termes de manteniment del fons i, en el cas terrassenc, té més incidència en el préstec el grup CD 3 que no pas el CD 1.

En línies generals, per ordre d'importància, els gèneres que surten en préstec de major a menor mesura són:

1. CD 2: Pop, rock i música electrònica.
2. CD 0: Música tradicional
3. CD 7: Música infantil
4. CD 3: Música clàssica
5. CD 5: Espectacles i bandes sonores
6. CD 1: Jazz i blues
7. DVDM: DVD musical
8. CD 4: Música experimental
9. CD 6: Àudio-llibres (formalment no considerats com a fons musical però sí com a fons àudio)

Per a realitzar aquesta jerarquia s'ha calculat la mitjana de préstecs del total de la bct xarxa calculant-ne posteriorment el seu percentatge, el resultat gràfic d'aquest càlcul és el següent:

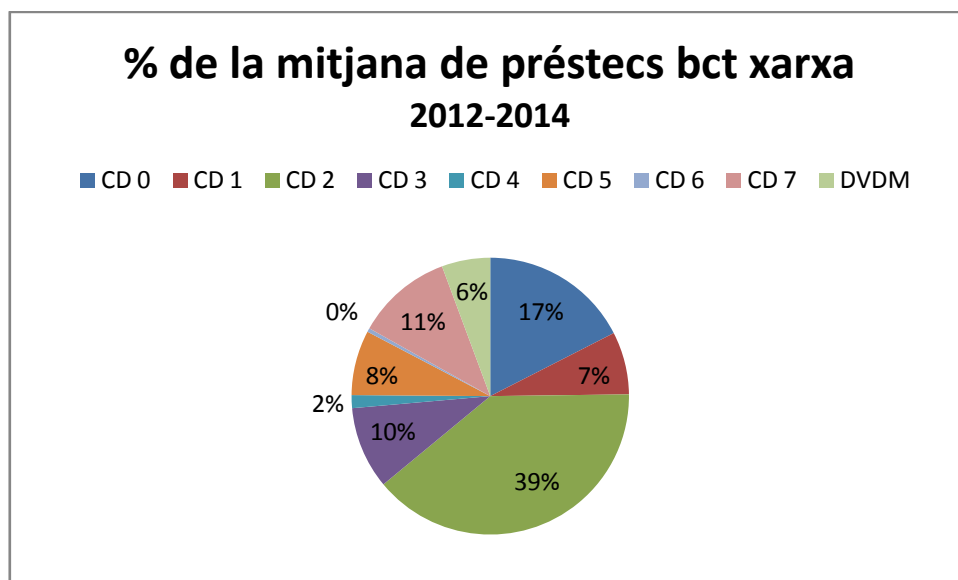

Figura 21

És interessant constatar com el públic adult terrassenc es pot equiparar pel que fa al gust per la música amb el públic usuari de la xarxa de biblioteques públiques de la

Comunitat de Madrid⁶⁵, aquesta similitud demostra que els estàndards efectivament marquen una tendència global.

Es fa difícil comparar la mitjana de préstec entre totes les biblioteques atès que cadascuna d'elles pertany a un mòdul diferent i, per tant, el percentatge de recursos que es destina a l'adquisició i manteniment del fons no és igual per a totes. Sí que es pot fer aquesta comparació entre les 3 biblioteques que pertanyen al mateix mòdul P2, la Biblioteca districte 3, la Biblioteca districte 4 i la Biblioteca districte 6. S'ha procedit a calcular la mitjana de préstecs de l'any 2014 entre totes tres biblioteques, posteriorment s'ha calculat la mitjana de préstecs del mateix any de cadascuna de manera individual, el resultat es pot observar al següent gràfic:

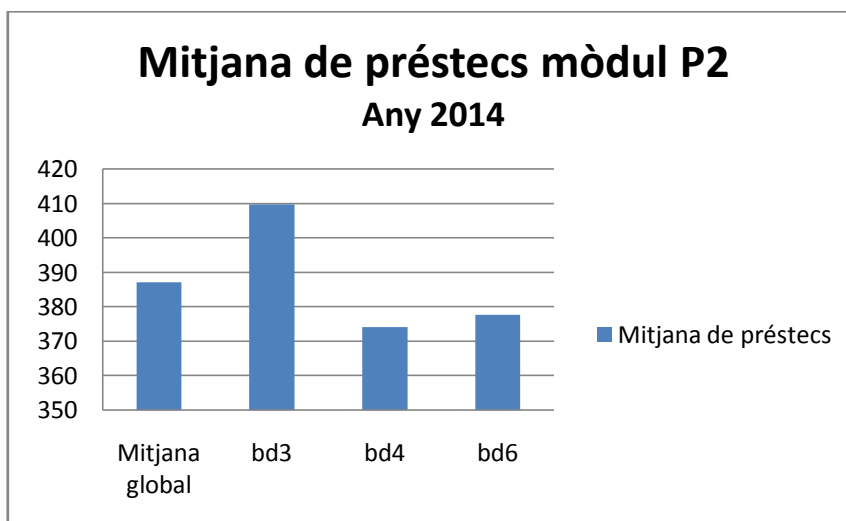

Figura 22

Es pot comprovar com la Biblioteca districte 3 supera la mitjana de préstec de les tres biblioteques en gran mesura. És probable que aquesta tendència sigui a causa de l'anteriorment esmentat Espai Jove i el consegüent alt nombre de préstecs que es fan del grup CD 2 a aquesta biblioteca. El resultat de la Biblioteca districte 4, en canvi, pot trobar una raó de ser en la important esporgada esmentada també amb anterioritat que s'ha hagut de realitzar per motius d'espai i que, inevitablement, incideix en el nombre d'ítems disponibles per al préstec.

Per últim resulta també interessant calcular l'índex de rotació del fons musical audiovisual (I_{RM}), aquest índex es calcula realitzant el quocient entre el nombre del

⁶⁵ Burgos Bordonau, E.; Palacios Gómez, J.L. 2012. En l'anàlisi estadístic de les col·leccions musicals de la xarxa de biblioteques públiques de la Comunitat de Madrid els gèneres que presenten una major demanda són el Pop/Rock, la música popular i la música clàssica. Pàg. 10.

volum de préstecs (V_P) i el nombre de documents totals (V_T) que conté la col·lecció, la fórmula seria la següent:

$$I_{RM} = \frac{V_P}{V_T}$$

Realitzant aquest càlcul amb les dades relatives a l'any 2014 (ja que només es disposa de dades de fons d'aquest any) el resultat és el següent:

$$I_{RM} = \frac{V_P}{V_T} = \frac{29814}{24773} = 1,2$$

Això vol dir que, de mitjana, cada document es presta, aproximadament, 1,2 vegades. Aquesta xifra s'ha calculat incloent el fons en format DVD musical, tot i que excloent aquest tipus de fons el resultat és també d'1,2. L'any 2013 l'índex de rotació per a la col·lecció d'àudio de la bct xarxa va ser d'1,67 i l'índex de rotació de la globalitat del fons va ser d'un 1,89⁶⁶. Val a dir que a les nostres dades de 2014 falten els préstecs realitzats durant el mes de desembre i el recompte final del total de fons disponible per a préstec que a causa de la data d'entrega d'aquest treball no s'han pogut incloure en aquest estudi. Malgrat tot, la diferència entre un any i un altre és gran, com ho és també el descens en el nombre de préstecs globals d'aquest últim any respecte de l'anterior.

Finalment, si s'aplica aquest mateix càlcul de l'índex de rotació de manera parcial per a cada grup de signatura (I_{RMG}) obtenim el següent quadre:

Signatura	CD0	CD1	CD2	CD3	CD4	CD5	CD6	CD7	DVDM
I_{RMG}	1,2	0,91	1,47	0,73	0,65	1,17	0,49	1,73	1,08

Figura 23

Com es pot comprovar l'índex més gran de rotació correspon a la música per a infants (CD 7) i al pop/rock (CD 2), per sobre de la mitjana de l'índex de rotació per a tota la col·lecció, això indica que són aquests dos subgrups de la col·lecció no només els més demandats, sinó també els més rendibles en termes absoluts.

⁶⁶ Bct xarxa, Biblioteca Pública de Terrassa. 2013. Pàg. 37.

6. Propostes per a la biblioteca pública de Terrassa

L'objectiu principal d'aquest treball és el d'establir propostes i criteris a tenir en compte de cara a la redacció d'una política de desenvolupament de la col·lecció audiovisual de música per a la bct xarxa. Tal com s'ha pogut comprovar, l'actual política de desenvolupament de la col·lecció és poc exhaustiva en l'àmbit musical (en comparació amb el fons en format llibre) i deixa constància de la voluntat de la redacció d'una política de desenvolupament exclusiva per a la música, ja que la situació actual d'aquest tipus de fons presenta una realitat que res té a veure amb la situació de fa uns anys.

Hi ha consideracions importants que la futura política de desenvolupament de la col·lecció musical ha de contemplar, la primera d'elles és la idea de col·lecció única que, en tant que xarxa urbana, queda recollida a l'actual política de desenvolupament de la col·lecció. Aquesta idea proporciona certs avantatges respecte a l'establiment dels percentatges de manteniment del fons musical que haurien de poder ser variables segons la realitat de cadascuna de les biblioteques però que han de mantenir una coherència i una afinitat envers els estàndards que s'estableixen per a les xarxes urbanes per part de la Gerència de Serveis de Biblioteques.

Evidentment la política ha de poder establir una col·lecció que sigui coherent també amb la missió, la visió i els objectius de la bct xarxa fent públics els criteris de selecció, adquisició i retirada de documents i facilitant, alhora, la coordinació entre les diferents biblioteques davant l'existència de possibles especialitzacions o centres d'interès (com poden ser-ho el Jazz a la Biblioteca Central o les bandes sonores de sèries televisives a la Biblioteca Districte 4). Cal que contempli també el tractament de la col·lecció i que estableixi els criteris per a la distribució pressupostària assenyalant quines són les prioritats de la col·lecció, el seu abast i les seves limitacions.

És important que la música tingui un lloc destacat a la biblioteca pública, aquesta afirmació està àmpliament compartida pel col·lectiu bibliotecari especialitzat tal com s'ha pogut comprovar al llarg d'aquest document i és un gran encert que Terrassa contempli la redacció d'una política específica la qual cosa demostra de per si una declaració d'intencions. A continuació es presenten alguns criteris que, lluny de ser taxatius, volen oferir elements per a la reflexió per al cas concret de Terrassa.

Criteris bàsics

És important realitzar un estudi del fons actual abans de procedir a establir criteris específics, aquest estudi ha de permetre veure en quina mesura el fons desperta o no interès en els usuaris i permet fer una radiografia completa del punt de partida i determinar a on es vol anar amb la gestió de la col·lecció. Si bé aquest treball s'ha centrat de manera exclusiva en el format audiovisual (fons en suport CD i DVD) la primera consideració que es proposa és la de redactar una política de col·lecció que no només limiti la música a un tipus de suport determinat, sinó que contempli la música incloent-hi tots els suports possibles (CD, DVD, llibres, revistes, partitures, vinils, música digital...). Cal adequar la diversitat de formats a les demandes dels usuaris i només amb una visió global del fons musical (no estrictament sonor o audiovisual) es pot donar resposta a aquestes demandes. Ara bé, l'indicador préstec no pot i no ha de ser mai l'únic a tenir en compte per determinar la pertinença i l'adequació d'un cert tipus de document o de gènere musical, cal tenir en compte també indicadors de caràcter qualitatiu.

Un altre criteri bàsic a tenir en compte és determinar qui s'encarrega de la selecció del fons. Queda clar que la responsabilitat final de la col·lecció recau en la direcció de la biblioteca i, en última instància, en la direcció de la xarxa urbana, això no vol dir que siguin únicament les direccions les encarregades de dur a terme la selecció del fons. Sigui com sigui cal que les persones que hagin de realitzar aquesta tasca coneixin a fons la col·lecció que han de mantenir i que tinguin un coneixement del mercat i de la cultura musicals. Apostar per la formació del personal és sempre una bona inversió i la música, com s'ha pogut comprovar, requereix bibliotecaris especialitzats i apassionats que puguin realitzar una selecció acurada, equilibrada, eclèctica i, sobretot, interessant i que garanteixi la màxima permanència, lluny de modes passatgeres i de pressions mediàtiques.

Una bona predisposició del personal pot també resultar positiva per a l'assoliment d'una millora en els indicadors de préstec i d'ús del servei, concretament a Terrassa durant el 2014 ha augmentat el préstec de CD a la Biblioteca Central, precisament després d'un canvi de la persona responsable d'aquesta secció. Això demostra que una bona i acurada gestió del fons, una dosi d'iniciatives per difondre'l i una millora en la seva accessibilitat incideix directament en el nombre de préstecs, senyal inequívoc que una persona responsable de la col·lecció de música amb plena dedicació a la mateixa secció (realitat que només es dona a la Biblioteca Central) pugui efectivament trencar amb la tendència global de descens de préstec.

criteris en relació a l'accessibilitat

Poder reflectir les especificitats relacionades amb l'accessibilitat del fons musical també és important, especialment si la política de col·lecció inclou tots els tipus de suport. Així doncs serà interessant establir si la música tindrà un únic espai per a tot el fons o si aquest estarà fragmentat (material audiovisual per una banda, material en suport paper per una altra). Cal especificar també la disponibilitat o no d'aparells reproductors de tots els formats de què es disposin a la biblioteca per a garantir la consulta en sala de la totalitat de la col·lecció.

És important també que hi hagi un esment als nous formats digitals i que es determini en quina mesura Terrassa ha d'oferir serveis i accessibilitat a aquest tipus de fons, esmentar l'ús que es farà del compte d' Spotify corporatiu és interessant, també ho seria contemplar la possibilitat de descarregar música lliure d'autors locals i emmagatzemar-la en USB per al préstec així com d'altres iniciatives similars que ajudin a oferir música digital des de la biblioteca.

Per últim, cal determinar també en quin moment un document passarà d'estar a una prestatgeria de lliure accés per anar a parar al magatzem, cal tenir en compte que el fons musical que està als magatzems rarament és sol·licitat per al préstec. D'entrada la localització d'un document al magatzem hauria d'estar acompanyada de motius inherents a la conservació del mateix. Pel que fa a CD i DVD es desaconsella la sublocalització al magatzem exceptuant casos de col·lecció local o de fons especialitzats que, per manca d'espai, no es puguin conservar a la sala. Tanmateix cal valorar en quina mesura, per manca d'espai, s'optarà per ensobrar els CD, ja que aquesta pràctica si bé és útil per explotar al màxim la capacitat del mobiliari fa que l'aspecte estètic de la col·lecció sigui menys atractiu de cara a les persones usuàries que en fan ús.

criteris circumstancials

El Festival de Jazz de Terrassa és reconegut en l'àmbit internacional, aquest festival és el motiu pel qual la Biblioteca Central compta amb una especialització concreta. Aquest festival, així com d'altres efemèrides que tenen lloc a Terrassa relacionades amb la música cal tenir-les en compte a l'hora d'establir els criteris per a l'adquisició i per a la difusió, ja que aquesta és una de les maneres de què disposa la biblioteca per a contribuir activament a la vida musical local.

Criteris pressupostaris

En moments com l'actual, en plena crisi econòmica i amb les administracions públiques ajustant el pressupost destinat a grans sectors d'interès com la cultura, cal tenir present també que una bona gestió de l'erari públic implica definir de manera acurada com s'ha de distribuir el pressupost destinat a l'adquisició de fons. Aquí els estàndards que, com s'ha pogut comprovar, responen a les demandes generalitzades de la població, cal tenir-los presents.

Pel que fa a la col·lecció audiovisual, a l'hora de determinar estàndards específics per gèneres a les biblioteques de Terrassa, caldrà fer-ho incloent-hi també els DVD musicals que actualment no estan recollits pels estàndards vigents. Segons la Gerència de Serveis de Biblioteques els DVD es divideixen entre no ficció, ficció i infantils entenent com a tals els documentals, les pel·lícules per a adults i aquelles adreçades a infants. En cap cas es contempla cap percentatge per als DVD musicals malgrat que ofereixin alternatives interessants per apropar-se a la música sense limitar-se únicament a la dimensió sonora (pensem en enregistraments de concerts en viu, en reculls de vídeo clips musicals, en òpera i ballet...). A totes aquestes expressions artístiques la música va estretament lligada a l'aspecte visual i estètic i haurien de tenir un tractament diferenciat de la resta de documents en suport DVD.

Encara parlant dels estàndards el servei de biblioteca pública local defineix i tracta el fons dels diferents equipaments bibliotecaris com a una col·lecció única de ciutat, per tant, els estàndards de biblioteca que cal assolir han de ser considerats a escala de ciutat, no pas biblioteca per biblioteca. Això permet un marge més ampli per desenvolupar algun estil concret de música (jazz a la Biblioteca Central, per exemple) en detriment d'altres adaptant el fons a les demandes de les persones usuàries. Amb el benentès que les directrius són només propostes que persegueixen un equilibri en la col·lecció però que, en definitiva, és la direcció del centre (d'acord amb la demanda) qui ha de determinar l'aposta per un estil o un altre (sense menystenir la resta). D'aquesta manera (seguint les pautes d'ús de préstec que hem vist) es podria invertir el percentatge de manteniment de Jazz i de música clàssica a les biblioteques filials mantenint els estàndards que proposa la Gerència només per a la Biblioteca Central, ja que compten amb l'especialització en Jazz.

Criteris per a les especialitzacions

La possibilitat que ofereix la xarxa de biblioteques amb la seva col·lecció única i amb el seu servei de préstec interbibliotecari permet potenciar més algun tipus de música a

alguna biblioteca. Així doncs la Biblioteca Central pot fer una inversió més forta en la música Jazz i assegurar una bona especialització, oferint recursos d'informació (butlletins de novetats, llistes d'Spotify de novetats...) per donar a conèixer el seu fons dins i fora de la biblioteca. Les altres biblioteques poden, per tant, mirar de potenciar altres gèneres sense tenir perquè especialitzar-se o invertir tant en Jazz. Tanmateix la creació d'una hipotètica nova especialització hauria d'estar motivada i gestionada a una biblioteca on la persona responsable del fons musical tingui alguna passió en el gènere en qüestió, és un error obligar una biblioteca a tenir una especialització si la biblioteca no compta amb cap persona que s'hi pugui fer càrrec amb coneixements i interès en el gènere i si el gènere no té cap vinculació amb el territori.

Caldrà que la política de col·lecció contempli les possibles especialitzacions assignant un pressupost específic, delimitant-ne l'abast i la dimensió respecte al total de la col·lecció.

Criteris per a la selecció

És prioritari establir quins formats s'adquiriran i és necessari que la política resultant contempli la música en qualsevol suport, això inclou suports audiovisuals (CD, DVDM, vinil...), suport de paper (llibres, revistes, partitures) i suport digital. Cal establir criteris per a l'adquisició, estàndards i distribució de pressupost de cadascun dels diferents suports. En el cas dels llibres i les revistes es pot fer un esment a la política genèrica, però ha de quedar recollit d'alguna manera a la futura política de col·lecció de música.

La Biblioteca Central compta amb una col·lecció de partitures, caldria establir per tant uns criteris d'adquisició específics i valorar-ne l'ús i, inclús, arribar a un acord amb la biblioteca del conservatori municipal per adquirir aquelles partitures incloses en el seu pla educatiu. Aquests criteris han de contemplar l'abast de la col·lecció de partitures que es vol oferir, les limitacions en la selecció (per exemple, comprar només partitures completes evitant els arranjaments) i en quina mesura aquesta col·lecció estarà integrada dins de l'especialització de jazz.

Els criteris bàsics per a la selecció del fons audiovisual són:

- Diversitat musical: la biblioteca ha de poder tenir una àmplia oferta musical que doni resposta a tots els gustos i estils.
- Qualitat dels enregistraments: cal adquirir edicions d'enregistraments de bona qualitat sonora però també amb contenidors o embalatges que siguin resistents a l'ús.

- Garantir la màxima permanència: no existeix, com sí que passa amb els llibres, una necessitat imperiosa de tenir a la biblioteca l'últim CD del cantant de moda, ja que amb tota probabilitat, quan aquest arribi al prestatge aquelles persones que el volien escoltar ja ho hauran fet a través d'altres vies. Cal per tant fer un especial incís en recollir aquells clàssics de la música universal per a fer-los accessibles a tothom i adquirir aquelles novetats que objectivament aporten (per qualitat o per innovació) a la col·lecció un valor afegit. Els supervendes sovint tenen una vida molt curta, no es considera que la biblioteca hagi de recollir sistemàticament aquest tipus de CD com a criteri general.
- La importància i el reconeixement dels autors però evitant artistes sobredimensionats, productes d'una moda passatgera o dels sistemes de màrqueting de les grans empreses discogràfiques.
- Garantir un fons que contingui una col·lecció de discos bàsics de tots i cadascun dels diferents gèneres musicals, entenent per bàsics aquelles obres que pel mateix interès musicològic, per la seva importància o pel seu grau d'innovació han passat a la categoria de "clàssic" del gènere concret al qual pertanyen.
- Prioritzar edicions que afegixin valor al contingut musical (per exemple, escollir una edició d'una òpera que contingui el llibret per davant d'una que no el tingui)

Criteris per a l'avaluació i l'esporgada del fons

Com ja s'ha esmentat anteriorment el préstec no ha de ser l'únic indicador que mesuri la idoneïtat o no d'un document musical. A l'hora d'establir els criteris per a l'avaluació i l'esporgada cal tenir en compte els objectius principals de la col·lecció de música i pensar en un sistema d'avaluació crítica, aquests criteris materials i intel·lectuals han de permetre retirar de manera temporal o definitiva una part dels fons que ens ajudi a oferir un servei millor i de qualitat. Alhora han de contemplar també la gestió de possibles duplicats (en clau de xarxa) i la redundància d'un gènere per sobre d'un altre, en aquest sentit una bona gestió de les revistes garantint títols que abarquin tots els gèneres però distribuïnt les subscripcions a les diferents biblioteques pot contribuir a oferir una col·lecció molt completa evitant l'adquisició del mateix títol a totes les biblioteques.

Pel que fa a l'esporgada del fons audiovisual cal contemplar, principalment, l'aspecte físic del mateix, ja que aquest tipus de material es fa malbé amb molta facilitat. Altres criteris poden ser l'edició com per exemple aquelles col·leccions de regal adquirides

amb través de diaris o revistes, recopilatoris de temporada (com per exemple *Pachá Ibiza*) i versions prescindibles d'obres clàssiques.

7. Conclusions

La pervivència de la música a les biblioteques públiques està perdent la batalla davant la lentitud de les administracions que triguen massa a reaccionar davant els canvis que modifiquen la manera com les persones consumim la música. Davant d'aquests canvis que fan que el futur de la biblioteca hagi de ser híbrid, oferint serveis en línia que vagin més enllà de l'accés a un catàleg, una renovació d'un préstec o una reserva d'un document.

Mentre això no sigui possible cal que la biblioteca pública estableixi un seguit de mesures encaminades a fer de la música (com des de sempre ha fet amb la lectura) un dels seus objectius principals, dedicant-li l'atenció que es mereix i l'atenció que des de fa anys està demanant. S'han acabat els vells temps on el préstec de CD feia pujar les estadístiques de préstec i on la presència del material audiovisual a la biblioteca era un símbol d'actualitat i de modernitat.

Els temps han canviat però els CD continuen sent part de la col·lecció que, lluny de ser obsoleta, simplement ha evolucionat i respon a altres criteris que s'allunyen dels que fins ara s'han fet servir per nodrir-la i per valorar-la. Cal consolidar aquest fons físic com un referent musical que contingui i preservi la cultura i el coneixement musical de la humanitat. Arreu s'estan prenent mesures per mirar d'anar al pas d'aquests canvis i el debat sobre com s'ha de presentar la música des de la biblioteca pública és obert. Reproducció de música en temps real, descàrrega de fitxers MP3, difusió de música lliure són alguns exemples per mirar de contrarestar l'obsolescència a què la lentitud d'algunes administracions sotmeten als serveis públics. Però no tot és la música digital, també som molts els professionals que reivindicuem una manera diferent de gestionar la col·lecció, la biblioteca no és i no s'hauria de convertir mai en un centre comercial, i això és a les nostres mans. Les biblioteques han de poder realitzar el rol de mediadores culturals de manera que puguin sobreviure com a servei bàsic, oferint continguts de qualitat.

L'establiment de polítiques específiques per a la música respon a les inquietuds que a Terrassa, però també a altres indrets com s'ha pogut comprovar al llarg d'aquest treball, es plantegen els professionals bibliotecaris que veuen claríssimament que el paper de la biblioteca ha d'evolucionar. També el paper del bibliotecari musical, o més ben dit, *musictecarí* (emprant el neologisme ideat amb molt d'encert pels companys de

l'AMPLI) que ara més que mai ha de rebre una formació específica que permeti fer de pont i de mediador entre la música i els usuaris.

No considero, igual que molts altres professionals, que la música, hagi de desaparèixer de la biblioteca. La música ha de seguir essent present a la biblioteca, en format físic (CD, DVD musicals, partitures, assaig musical, biografies de compositors, revistes especialitzades...), en format digital i també de manera viva a través de concerts i activitats musicals. Cal fer que les persones participin d'ella realitzant accions concretes que permetin una millor difusió i coneixement. Cal ensenyar el plaer d'escoltar música de la mateixa manera que ensenyem el plaer de llegir.

Per aconseguir-ho és necessari començar des de zero, la redacció d'una política de desenvolupament de la col·lecció permet fer una radiografia de la situació de la música a la mateixa biblioteca, permet resoldre alguns problemes que puguin ajudar a crear un fons de qualitat, perdurable i alhora a proporcionar eines de reflexió per a realitzar el següent pas. Següent pas que hauria de ser un projecte musical de ciutat amb la implicació i la col·laboració dels diferents programadors de música del municipi, la direcció i el professorat del conservatori municipal i totes aquelles entitats musicals que operen en el territori. La integració de les activitats musicals a una agenda cultural de ciutat incloent-hi les biblioteques pot ajudar molt a donar visibilitat al fons i començar a fer petites passes per a la difusió del plaer per la música.

Terrassa té un potencial important. Ha estat i continua sent pionera en molts aspectes relacionats amb la gestió i l'organització del treball en el si d'una xarxa urbana. L'anàlisi de la col·lecció musical actual permet constatar que, en línies generals i a escala de ciutat, Terrassa compleix amb els estàndards fixats per la Gerència de Serveis de Biblioteques. L'ús del fons no s'escapa del descens en el nombre de préstecs però aquest estudi sí que revela dades interessants sobre els gustos dels usuaris que han de permetre realitzar variacions en els estàndards a establir, sobretot pel que fa a la música clàssica, el jazz i la música infantil. Manquen però moltes dades, dades valuoses, poder valorar el gust dels usuaris i usuàries que fan ús del servei podria ser-nos molt útil, aquestes dades es podrien aconseguir fent un encreuament entre el nombre de préstecs de música per edats, dada a la qual no s'ha tingut accés per a la realització d'aquest treball. Ens falten indicadors que permetin valorar l'ús que es fa dels possibles serveis digitals que es puguin oferir des de la biblioteca (com per exemple, el nombre d'accessos a una playlist d'Spotify) per poder veure si les petites accions que sí que estan a la nostra mà tenen alguna incidència entre els usuaris. I

finalment, però no per últim menys important, ens falten indicadors qualitius que ens permetin fer una lectura i una anàlisi diferent del fons de què disposem o que ens permetin recollir les impressions dels usuaris respecte a la qualitat i satisfacció d'allò que els estem oferint.

La voluntat expressa de la bct xarxa de voler redactar una política de desenvolupament de la col·lecció específica per a la música persegueix l'acompliment de la seva pròpia visió del servei que dicta que la biblioteca pública de Terrassa *“ha de ser capaç de mirar endavant, estar alerta als canvis socials i tecnològics i fer propostes innovadores que han de fer de l'usuari el centre de la seva activitat”*. A més ha de permetre resoldre mancances que fins ara existien com, per exemple, el cas de la Biblioteca districte 5 que compta amb un fons musical molt desequilibrat, el fet que a partir de 2015 comenci a rebre les dotacions de la Gerència de Serveis de Biblioteques és un bon pas per iniciar aquest equilibri en el fons, caldrà acabar de corregir-ho amb pressupost d'Ajuntament. Ha de permetre dotar el fons de coherència i alhora d'adequar-lo a les necessitats de la ciutadania. Ha de permetre una major distribució dels recursos (malauradament escassos) destinats a l'adquisició. Ha de permetre una coordinació entre les diferents biblioteques en termes d'especialitzacions, de tria de subscripcions a publicacions periòdiques i de distribució dels mateixos fons musicals. Ha de permetre fixar l'abast i la naturalesa del fons. Però sobretot, ha de permetre tenir una consciència del fet que la música ha de tenir un lloc privilegiat que permeti treballar envers una política musical de ciutat que estableixi un treball conjunt entre els diferents actors musicals locals per enriquir l'oferta cultural de la ciutat i que faci ressò que a les biblioteques no tot és silenci, també hi sona la música.

8. Bibliografia

ACIM. *Musique a toute sa place en bibliothèque* [en línia]. [Paris]: ACIM, 2011. [Consulta: 10 octubre 2014]. Disponible a:

http://www.acim.asso.fr/IMG/pdf/La_musique_a_toute_sa_place_en_bibliotheque.pdf

ALIX, Y. "Acquérir la documentation sonore et audiovisuelle: possibilités et permissivités" dins *Bulletin des Bibliothèques de France*. París: Direction des bibliothèques de France, 2011. Vol. 56, núm. 3. Pàgs. 29-33.

La Biblioteca pública municipal: directrius per a les xarxes urbanes. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2009. (Documents de treball. Recursos culturals; 11).

BLONDEAU, N. "De nouveaux modèles pour une bibliothèque musicale hybride" dins *Musique en bibliothèque*. Paris: Éditions du Cercle de la Librairie, 2012. Pàgs. 129-156.

BURGOS Bordonau, E.; Palacios Gómez, J.L. "Las colecciones musicales de las bibliotecas públicas de la comunidad de Madrid en la capital: aproximación tipológica y estadística" dins: *Anales de documentación*. 2012. Vol. 15, núm. 2. Pàgs. 1-18.

CORVILLO MARTÍNEZ, J. "Catalan netlabels and music discovery in Catalan public libraries" [en línia]. Presentat a: BOBCATSSS. Barcelona, 29-31 gener, 2014. [Consulta: 5 novembre 2014] Disponible a:
<http://proceedings.bobcatsss2014.hb.se/article/view/343>

CORVILLO MARTÍNEZ, J. *Música i biblioteques públiques: propostes per a la difusió de la música lliure a la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona* [treball de fi de grau]. Defensat a: Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, Barcelona, 2012.

Directrices IFLA/UNESCO para el desarrollo del servicio de bibliotecas públicas. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, 2002.

DORNEY, K.; McKnight, C. "Music provision in UK public libraries" dins: *Journal of librarianship and information science*. London: SAGE, 2004. Vol. 36, núm. 1. Pàgs. 7-26.

FELIS PRÓSPER, A. "La biblioteca híbrida como oportunidad para situar a la biblioteca pública en el centro de la sociedad" dins: *El profesional de la información*. Barcelona: Swets & Zeitlinger Ibérica, 2004. Vol. 13, núm. 2. Pàgs. 126-130.

FIGUERES PÉREZ, J.; Villanueva Fontanella, J.L. "Les àrees musicals a les biblioteques públiques: tàctiques i estratègies per al segle XXI" [en línia]. *Escola d'Hivern de la Biblioteca Pública, presentat a Barcelona, Espanya, el 2 de febrer de 2009*. Barcelona, 2009. [consulta: 10 setembre de 2014] Disponible a: http://www.slideshare.net/fonti/rees-de-msica-a-la-bp?from=ss_embed

FIGUERES PÉREZ, J. "Spotify i les biblioteques" dins *AMPLI: Associació de Musictecaris* [en línia]. [Barcelona]: AMPLI, 3 de juny de 2010. [Consulta: 4 novembre de 2014]. Disponible a: http://musictecaris.blogspot.com.es/2010/06/spotify-i-les-biblioteques_66.html

FUNDACC. *El baròmetre de la cultura. La dieta cultural dels catalans 2013* [en línia]. [Barcelona]: FUNDACC, 2014. [Consulta: 5 novembre de 2014]. Disponible a: http://www.fundacc.org/docroot/fundacc/pdf/Dieta_cultural_2013.pdf

GALAUP, X. "Valoriser les collections de documents musicaux en bibliothèque" dins : *Musique en bibliothèque*. 3ème ed. Paris: Éditions du Cercle de la Librairie, 2012. Pàgs. 157-166.

"La gratuité des prêts musicaux adoptée dans la Ville de Paris: base de la démocratisation culturelle?" dins *ActuaLitté: les univers du livre* [en línia]. [s.l.]: ActuaLitté, 16 de desembre de 2014. [Consulta: 19 desembre 2014]. Disponible a: <https://www.actualitte.com/bibliotheques/la-gratuite-des-prets-musicaux-adoptee-dans-la-ville-de-paris-54072.htm>

HERNÁNDEZ-SÁNCHEZ, H.; ARROYO-VÁZQUEZ, N. "Efectos de la crisis económica en las bibliotecas españolas" dins *El profesional de la información*. Barcelona: Swets & Zeitlinger Ibérica, 2014. Vol. 23, núm. 2. Pàgs. 158-164.

LEONHARD, G. "8 predictions for the future of music" [en línia]. [Consulta: 10 octubre 2014]. Disponible a: <http://www.futuristgerd.com/2004/09/06/8-predictions-f/>

LÓPEZ PALACIOS, Í. "La venta de música bajó un 3,9% en el mundo durante 2013" dins: *El País* [en línia]. Madrid: El País, 2014. [Consulta: 2 novembre 2014]. Disponible a: http://cultura.elpais.com/cultura/2014/03/18/actualidad/1395149044_717649.html

LLOBET DOMÈNECH, J. "El fons de la biblioteca: perspectives i horitzons" dins *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació* [en línia]. Barcelona: Facultat de Biblioteconomia i documentació. Universitat de Barcelona, 2011. Núm. 27. [Consulta: 10 octubre 2014]. Disponible a: <http://bid.ub.edu/27/llobet1.htm>

MAPLE, A.; MORROW, J. *Guide to writing collection development policies for music* [llibre electrònic]. Lanham [et al.]: Scarecrow Press: Music Library Association, 2001. (Music Library Association technical reports; 26).

Manifest de la IFLA/UNESCO sobre la biblioteca pública [en línia]. Barcelona: COBDC, 2010. [Consulta el: 24 octubre 2014]. Disponible a: http://www.cobdc.org/publica/manifestos/manifest_bp.html

MARCEL-DUBOIS, C. "Música tradicional y étnica. Introducción y caracteres generales" dins: *La música: la música desde sus orígenes hasta la muerte de Rameau*. Barcelona: Planeta, 1988. Vol. 1.

Bct xarxa, Biblioteca Pública de Terrassa: memòria 2013 [en línia]. Terrassa: Bct xarxa, 2013. [Consulta: 17 desembre 2014] Disponible a: http://issuu.com/bctxarxa/docs/2013_memoria_bctxarxa/0

METCALFE, F. "Issues of access: the future of music audio provision in UK public libraries" dins: *Fontes Artis Musicae*. Basel: Kassel und Bärenreiter-Verlag, 2010. Vol. 57, núm. 3. Pàgs. 259-266.

NIETO, J.; VILAGROSA, E. *Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya (2008)* [en línia]. 2008. [Consulta: 9 novembre 2014]. Disponible a: http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/DGCC/Documents/Arxiu/Mapa%20Lectura/est%C3%A0ndards_catala.pdf

PIERRET, G. "L'avenir de la musique dans les bibliothèques publiques françaises ou de la difficulté à trouver un modèle de substitution à la discothèque de prêt" dins *Fontes Artis Musicae*. Basel: Kassel und Bärenreiter-Verlag, 2010. Vol. 57, núm. 3. Pàgs. 250-258.

PIERRET, G. "Les bibliothèques face à la révolution des pratiques d'écoute et de création de la musique. Quelles évolutions pour le modèle de la discothèque de prêt?" dins: *Musique en bibliothèque*. 3ème ed. Paris: Éditions du Cercle de la Librairie, 2012. Pàgs. 13-22.

Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2012. (Documents de treball. Recursos culturals; 12).

Rapport du group de travail sur l'avenir de la musique dans les bibliothèques de la Ville de Paris : remis au chef du bureau des bibliothèques et de la lecture [en línia]. [Paris]: [s.n.], 2012. Consulta: 20 desembre 2014. Disponible a: <http://www.scribd.com/doc/250295522/Paris-Rapport-Groupe-Musique-Juin2012>

"Recul sur la gratuité de la musique dans les bibliothèques parisiennes: l'adjoint à la mairie en charge de la culture, Bruno Julliard, s'est opposé à tout changement" dins *ActuaLitté: les univers du livre* [en línia]. [s.l.]: ActuaLitté, 3 de desembre de 2014. [Consulta: 15 desembre 2014]. Disponible a: <https://www.actualitte.com/bibliotheques/recul-sur-la-gratuite-de-la-musique-dans-les-bibliotheques-parisiennes-54114.htm>

REVELLI, C. "Biblioteche musicali e musica nelle biblioteche" dins: *Biblioteche oggi: mensile di informazione, aggiornamento, dibattito*. Milano: Editrice Bibliografica. Vol. 28, núm. 3. Pàgs. 60-62.

TERRASSA. *Política de desenvolupament de la col·lecció: bct xarxa 2013* [en línia]. [Terrassa]: Ajuntament de Terrassa, 2013. [Consulta: 21 octubre 2014]. Disponible a: http://www.terrassa.cat/Front/final/_YJxQFCkYh8yBTLwnTcasDnH_78qQOvzZTsN709daqaybfdIAu1gK7Q

WARMERDAM, R. "Keeping the music alive" dins: *Fontes Artis Musicae*. Basel: Kassel und Bärenreiter-Verlag, 2010. Vol. 57, núm. 3. Pàgs. 280-284.

WINLING, P. "Bringing the local music scene to the public libraries network of Strasbourg: a live collection" dins: *Fontes Artis Musicae*. Basel: Kassel und Bärenreiter-Verlag, 2012. Vol. 59, núm. 2. Pàgs. 127-133.

9. Annexos

Annex I. Dades de préstecs mensuals del fons de música de les biblioteques públiques de Terrassa de febrer de 2012 a novembre 2014⁶⁷.

Biblioteca Central

2012												
BCT	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0		393	402	323	324	434	357	390	328	374	422	281
CD 1		169	201	137	153	137	107	151	127	173	191	133
CD 2		728	641	619	674	692	649	635	642	771	807	515
CD 3		211	230	156	239	159	161	111	162	173	236	131
CD 4		30	44	40	35	29	28	22	32	23	25	26
CD 5		175	138	141	143	124	120	175	118	181	242	151
CD 6		12	6	4	7	10	6	8	5	16	14	7
CD 7		201	183	166	131	116	238	168	184	188	202	209
DVDM		140	161	125	129	129	130	150	123	129	141	92
Total		2059	2006	1711	1835	1830	1796	1810	1721	2028	2280	1545

2013												
BCT	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0	320	360	374	61	59	39	38	253	345	362	355	374
CD 1	219	149	194	47	37	32	36	70	122	122	152	166
CD 2	623	628	696	160	121	120	117	336	553	705	631	528
CD 3	184	134	188	25	21	25	15	119	169	162	188	183
CD 4	50	38	47	7	5	8	6	18	50	17	33	38
CD 5	157	137	125	38	48	40	31	73	117	122	111	106
CD 6	19	4	4	7	4	1	3	24	7	5	5	4
CD 7	167	136	183	26	34	27	20	92	208	170	169	151
DVDM	152	153	130	14	16	8	10	90	138	163	119	127
Total	1891	1739	1941	385	345	300	276	1075	1709	1828	1763	1677

2014											
BCT	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	nov.
CD 0	366	331	332	322	271	282	302	313	306	282	292
CD 1	170	220	283	207	145	107	128	110	82	192	124
CD 2	570	501	634	618	626	541	575	505	527	652	481
CD 3	193	174	150	207	140	156	113	140	139	205	209
CD 4	27	23	28	22	21	39	31	29	37	34	38
CD 5	123	129	121	103	65	80	91	133	102	131	119
CD 6	18	6	17	10	3	15	3	10	6	13	22
CD 7	170	139	173	158	125	181	139	105	119	168	133
DVDM	144	128	77	70	70	64	73	71	102	119	110
Total	1781	1651	1815	1717	1466	1465	1455	1416	1420	1796	1528

⁶⁷ Darrera actualització: 31 desembre 2014.

Biblioteca Districte 2

2012												
BD2	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0		82	70	61	85	47	120	0	61	31	25	86
CD 1		13	34	19	39	5	15	0	3	13	12	9
CD 2		181	175	79	154	125	192	0	107	81	100	61
CD 3		15	73	35	23	45	63	0	18	26	20	23
CD 4		18	8	6	8	19	2	0	14	10	9	14
CD 5		30	33	16	19	22	19	0	14	12	15	7
CD 6		1	11	0	0	0	0	0	0	1	3	0
CD 7		29	45	27	20	29	17	0	27	36	58	61
DVDM		17	19	7	7	6	10	0	8	14	4	2
Total		386	468	250	355	298	438	0	252	224	246	263

2013												
BD2	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0	47	57	32	24	59	66	41	0	64	27	11	22
CD 1	9	15	29	22	27	11	15	0	7	12	11	9
CD 2	81	115	64	136	92	86	71	0	64	62	77	50
CD 3	29	30	29	16	19	41	30	0	11	21	23	9
CD 4	6	6	14	10	5	10	7	0	20	9	8	9
CD 5	12	13	15	12	19	22	9	0	21	13	12	11
CD 6	0	2	3	5	3	0	2	0	0	1	0	0
CD 7	54	27	20	22	58	30	44	0	34	53	51	34
DVDM	6	17	2	7	4	13	19	0	9	10	14	4
Total	244	282	208	254	286	279	238	0	230	208	207	148

2014											
BD2	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	nov.
CD 0	55	30	19	22	16	28	37	0	29	35	35
CD 1	8	8	11	6	3	7	13	0	4	4	8
CD 2	50	91	67	27	42	67	69	0	53	51	52
CD 3	15	13	16	9	6	10	15	0	13	18	21
CD 4	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3
CD 5	19	7	18	4	10	10	2	0	2	8	5
CD 6	0	3	0	0	2	0	0	0	0	0	0
CD 7	25	26	48	26	36	14	68	0	46	44	27
DVDM	16	9	8	11	3	6	17	0	2	29	9
Total	188	187	189	105	118	142	221	0	149	189	160

Biblioteca Districte 3

2012												
BD3	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0		76	67	60	72	70	61	67	63	36	70	47
CD 1		28	34	17	18	15	8	17	15	18	19	9
CD 2		345	351	302	372	312	354	370	324	340	284	150
CD 3		97	81	86	40	41	82	56	44	42	66	37
CD 4		3	2	1	1	10	3	2	3	10	4	1
CD 5		57	22	55	44	40	41	63	27	52	57	31
CD 6		1	0	0	0	1	1	0	2	1	1	1
CD 7		88	80	89	58	56	57	32	69	107	57	43
DVDM		9	4	5	8	7	9	11	13	12	8	3
Total		704	641	615	613	552	616	618	560	618	566	322

2013												
BD3	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0	72	31	35	35	30	42	63	32	68	68	57	38
CD 1	22	34	18	18	28	33	13	6	13	6	21	24
CD 2	263	187	232	232	211	196	294	217	241	275	326	176
CD 3	28	58	106	106	45	42	86	43	78	69	44	53
CD 4	18	5	5	5	5	0	3	3	9	6	9	0
CD 5	41	49	36	36	35	19	41	26	41	36	57	33
CD 6	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
CD 7	45	54	53	53	50	43	31	36	40	55	50	33
DVDM	21	5	9	9	8	7	12	8	9	14	13	12
Total	510	424	494	494	413	382	543	371	499	529	577	369

2014											
BD3	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	nov.
CD 0	20	21	19	26	20	30	6	13	41	37	18
CD 1	10	12	24	14	17	6	10	3	15	16	7
CD 2	254	218	224	167	145	186	148	146	214	232	148
CD 3	18	20	48	20	8	29	10	24	23	24	19
CD 4	11	5	2	2	4	0	1	0	2	3	2
CD 5	22	29	25	26	19	19	21	29	48	40	15
CD 6	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0
CD 7	57	57	72	44	54	38	40	24	58	65	61
DVDM	13	22	7	3	4	2	4	4	6	4	11
	405	384	422	302	271	310	240	243	409	421	281

Biblioteca Districte 4

2012												
BD4	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0		99	120	88	118	105	75	62	83	123	129	71
CD 1		40	58	60	19	32	48	28	38	54	81	40
CD 2		148	153	134	118	200	179	237	176	214	279	176
CD 3		65	63	57	20	43	17	66	51	67	38	57
CD 4		1	1	6	3	4	8	2	3	2	5	4
CD 5		52	46	34	49	48	33	39	25	37	41	24
CD 6		4	6	2	0	0	2	0	0	0	0	0
CD 7		73	51	62	70	59	75	44	73	97	86	51
DVDM		60	62	21	44	39	29	38	33	36	50	25
Total		542	560	464	441	530	466	516	482	630	709	448

2013												
BD4	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0	86	73	107	144	50	84	103	99	119	86	92	79
CD 1	37	34	31	40	25	20	24	37	32	49	36	45
CD 2	204	112	175	194	165	171	94	161	200	174	158	127
CD 3	44	41	37	31	46	50	57	33	35	29	84	29
CD 4	4	7	4	8	12	7	4	4	1	6	3	3
CD 5	38	13	30	53	30	28	20	36	47	71	36	24
CD 6	3	0	0	1	4	0	11	2	1	0	2	0
CD 7	73	42	29	57	49	46	34	50	53	62	66	63
DVDM	35	22	25	33	30	36	28	40	44	39	42	31
Total	524	344	438	561	411	442	375	462	532	516	519	401

2014											
BD4	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	nov.
CD 0	59	54	68	46	40	71	50	36	50	61	71
CD 1	27	42	36	19	28	14	15	12	15	26	21
CD 2	185	151	127	96	152	74	88	93	97	126	103
CD 3	44	20	19	11	28	25	24	18	12	10	20
CD 4	5	1	6	2	2	6	0	4	0	0	1
CD 5	23	40	41	23	49	13	16	15	28	22	24
CD 6	2	0	0	6	2	0	0	0	1	0	0
CD 7	37	30	45	39	64	58	41	20	42	54	42
DVDM	29	23	22	16	20	14	14	13	8	15	5
Total	411	361	364	258	385	275	248	211	253	314	287

Biblioteca Districte 5

2012												
BD5	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0		4	1	1	1	1	10	0	5	10	1	3
CD 1		2	1	3	2	0	12	0	3	15	3	1
CD 2		2	3	4	3	4	2	0	7	1	5	8
CD 3		0	0	4	5	10	4	0	6	1	0	0
CD 4		0	0	0	1	0	0	0	0	7	0	0
CD 5		1	1	1	2	12	4	0	4	4	5	2
CD 6		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
CD 7		0	5	3	0	1	2	0	9	7	3	2
DVDM		1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0
Total		10	11	16	16	28	34	0	36	45	17	16

2013												
BD5	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0	3	1	18	6	3	2	7	0	6	7	8	6
CD 1	3	1	2	5	2	2	4	0	2	0	1	1
CD 2	14	12	17	11	5	2	18	0	9	11	14	3
CD 3	0	0	5	1	1	5	1	0	1	1	9	0
CD 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CD 5	4	0	7	3	0	5	2	0	0	1	6	1
CD 6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CD 7	2	3	4	16	3	12	4	0	11	18	15	0
DVDM	2	1	1	0	1	7	0	0	0	0	2	0
Total	29	18	54	42	15	35	36	0	29	38	55	11

2014											
BD5	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	nov.
CD 0	3	4	2	6	4	5	2	0	0	7	0
CD 1	1	1	6	2	7	3	1	0	5	2	1
CD 2	3	4	10	9	5	5	7	0	5	7	4
CD 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
CD 4	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
CD 5	2	2	3	8	4	3	8	0	5	6	1
CD 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
CD 7	4	3	2	2	0	0	2	0	0	6	3
DVDM	1	2	3	1	0	0	3	0	0	2	0
Total	14	16	26	28	20	16	25	0	15	32	9

Biblioteca Districte 6

2012												
BD6	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0		61	92	50	68	41	58	38	35	32	54	39
CD 1		38	12	26	15	17	14	11	9	24	13	11
CD 2		233	141	144	155	195	177	182	157	199	188	137
CD 3		43	68	46	26	30	16	24	42	49	57	45
CD 4		1	1	3	9	7	2	2	2	2	3	0
CD 5		38	60	18	31	25	34	29	49	48	47	23
CD 6		1	1	0	4	1	2	3	2	5	5	4
CD 7		65	56	55	67	48	43	42	76	56	72	64
DVDM		28	30	18	16	8	17	25	17	20	31	22
Total		508	461	360	391	372	363	356	389	435	470	345

2013												
BD6	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	Nov.	Des.
CD 0	99	41	47	48	55	60	22	97	56	73	70	62
CD 1	10	8	14	28	23	13	19	18	8	10	23	12
CD 2	234	155	167	161	158	133	134	141	134	170	191	112
CD 3	56	14	25	32	46	25	27	44	57	38	13	14
CD 4	6	5	0	3	2	2	0	8	2	6	0	1
CD 5	39	12	25	21	23	20	7	17	10	30	30	33
CD 6	0	0	6	4	5	0	0	0	0	1	0	0
CD 7	52	54	54	51	65	72	39	46	46	47	40	41
DVDM	28	16	25	17	8	16	11	43	39	37	28	24
Total	524	305	363	365	385	341	259	414	352	412	395	299

2014											
BD6	gen.	feb.	març	abr.	maig	juny	jul.	ago.	set.	oct.	nov.
CD 0	112	76	79	36	54	54	48	41	33	45	51
CD 1	23	7	44	27	16	10	8	26	2	16	24
CD 2	224	208	215	89	153	130	72	71	81	149	118
CD 3	33	15	41	9	22	8	10	15	5	9	8
CD 4	1	4	7	0	0	0	0	3	0	7	3
CD 5	36	37	25	13	28	36	11	13	15	24	25
CD 6	5	1	0	0	0	1	0	0	0	0	5
CD 7	55	29	41	20	21	19	11	58	92	40	61
DVDM	26	11	10	13	9	6	12	9	12	17	11
Total	515	388	462	207	303	264	172	236	240	307	306